

naša luč

1979

5

Če smo se leta 1977 v Sloveniji lahko pohvalili z le 49 prekinitvami dela, v katerih je sodelovalo 3346 delavcev, in če je bil podoben položaj tudi pred nekaj leti, je bil lani položaj precej drugačen. Po podatkih, ki so jih zbrali republiški sekretariat za delo, raziskovalni center za samoupravljanje pri republiškem svetu zveze sindikatov in republiški sekretariat za notranje zadeve, so lani zabeležili 108 prekinitev dela, v katerih je sodelovalo 5872 delavcev... V vseh 108 lanskih prekinitvah dela so sindikalne organizacije ustanovljale predvsem le komisije, ki naj bi raziskale vzroke, zaradi katerih so prekinili delo. Pri tem so se v glavnem omejili na posipanje s pepelom in ugotavljali neupravičenost prekinitev dela. Nič drugače niso reagirali komunisti in tudi delavski sveti.

DELO, Ljubljana,
17. marca 1979, str. 30.

Včasih je bilo javno mnenje krščansko ali krščanstvu naklonjeno. Danes pri nas tega ni več. V časopisju govorijo o veri večinoma s kritičnim prizvokom. Na radiu in televiziji ni verskih programov, če pa že kdaj o veri govore, vernih ni zraven. V šoli navadno omenjajo vero kot nasprotnico ateističnemu svetovnemu nazoru, včasih tudi kot miselnost, ki je v nasprotju z znanostjo. Javnih znakov vere skoraj ni.

DRUŽINA, Ljubljana,
1. aprila 1979, str. 6.

kaj pa doma počnó?

„SREBRNA KOŠUTA“ ZA „ALMIRO“ — Na spomladanskem sejmu mode v Beogradu so letos prvič podelili sejemska priznanja „košute“. Med nagrajenci so tudi tri slovenska delavska združenja; „Galant“ iz Ljubljane je dobil „zlato košuto“ za ženske torbice, „Mura“ „srebrno košuto“ za žensko konfekcijo in „Almira“ iz Radovljice „srebrno košuto“ za ženski komplet jesensko-zimske konfekcije.

KOLAJNA BOJANU KRIŽAJU — Najboljši jugoslovanski smučar Bojan Križaj je bil v štiri mesece trajajočem smučarskem tekmovanju za svetovni pokal zelo uspešen; dobil je bronasto kolajno v končni razporeditvi veleslaloma, kar je največji uspeh jugoslovanskih smučarjev. Saj je to prva kolajna med člani.

BENEŠ EVROPSKI PRVAK — Jugoslovanski poklicni boksar Marjan Beneš je z zmago s k. o. v četrti rundi v Banjaluki proti Francozu Chenu postal evropski prvak v srednji kategoriji.

TURISTIČNO LETO BALKANA — Po sklepu balkanskih držav Bolgarije, Grčije, Turčije in Jugoslavije je leto 1979 razglašeno za turistično leto Balkana. Posneli so skupni turistični film, pripravljajo pa tudi skupni turistični vodič in turistični zemljevid Balkanskega polotoka.

SREČANJE PEVSKIH ZBOROV GORENJSKE — Pevski zbori z območja petih gorenjskih občin ter občin Domžale in Kamnik so pripravili dva pevska večera: v Mengšu in na Jesenicah. Nastopili so tisti zbori, ki so zabeležili najboljše dosežke. Dvema zboroma iz vsake občine sta se pridružila dva zbora, gosta zamejskih Slovencev iz Koroške.

2,15 MILIJONA AVTOMOBILOV — V Jugoslaviji je približno 2 milijona 150 tisoč osebnih avtomobilov. Lani se je povečalo število avtomobilov za 219.000.

NOV LETALSKI RED — Od 1. aprila velja nov letalski red. Vsak ponedeljek, sredo in petek bo letalo JAT poletelo iz Beograda in Zagreba v New York, ob sobotah pa se bo ustavilo tudi na ljubljanskem letališču. 30. aprila so odprli tudi linijo Beograd-Peking.

„ŽABE“ V VELENJU — Zabavni orkester „Žabe“ iz Celja, ki deluje v okviru železniškega prosvetnega društva „Francè Prešeren“, je gostoval v Velenju. Številno občinstvo je orkester toplo pozdravilo. Nastop sta popestrila tudi pevca Judita Slimšek-Kalinšek in dr. Jože Zaveršnik.

NAJBOLJŠI BIK V EVROPI — Bik „Švejk“, last kmetijske zadruge Beograd je najboljši bik v Evropi! Nobena izmed njegovih 5000 „hčera“ ne daje manj kot 5000 litrov mleka na leto, mnoge pa celo do 9000 litrov. „Švejk“ je črno-bel frizijec.

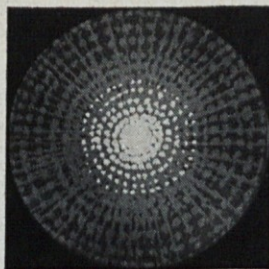
„TEDEN LJUBLJANE“ V BEOGRADU — Uspešen nastop Koroškega akademskega okteta je bil slovesen uvod v „Teden Ljubljane“ v Beogradu.

LUTKE DRUŽIJO — Na devetem srečanju slovenskih lutkarjev v Kranju je nastopilo 17 lutkovnih skupin iz Murske Sobote, Maribora, Kamnice, Celja, Ljubljane, Kranja, Vipave, Nove Gorice in Šempetra. Ugotovili so, da v Sloveniji deluje 107 lutkovnih skupin.

PAKET ZA NOVOROJENČKA — Centralni zavod za napredek gospodinjstva je pripravil v Ljubljani razstavo „Oprema za dojenčka“. Na raz-

(dalje na strani 2)

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 28
maj 1979

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fr.
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. gl.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austrija.

Printed in Austria

v okviru

15. marca so objavili prvo okrožnico papeža Janeza Pavla II. ODREŠENIK ČLOVEKA JEZUS KRISTUS. Okrožnica je nekakšen program, po katerem namerava papež voditi Cerkev.

Cerkev „nima na razpolago nobenega drugega orožja kot le orožje duha, besede in ljubezni“ — je eden osrednjih stavkov okrožnice. Ta stavek je sicer na eni strani ponovna zavrnitev bojnega, revolucionar-nega krščanstva, na drugi strani pa vsebina in slog okrožnice jasno kaže, da ne misli papež ostajati v zakristiji, ampak da hoče posegati v dogajanje na svetu, ne da bi se pri tem povezoval s kakšno politično silo.

Okrožnica se postavlja povsem v svet vere. Razvije korenit bogo-slovni nauk s Kristusom v središču življenja in delovanja Cerkve, po njej pa vsega sveta. Za človeka je Kristus edina varna pot in rešitev. Veselo oznanilo je v tem, da je dal Bog svojega Sina, da bi imel slehernik večno življenje.

Od verskih načel preide okrožnica k razčlembi sveta. Pri tem obsodi tako totalitarno socialistično družbeno ureditev kot kapitalistično po-rabniško družbo: prva trdi, da ravna „v prid višjih dobrin“, v resnici so pa te višje dobrine „blagor določene stranke“, ki vsiljuje svojo oblast drugim članom iste družbe; druga pa poskuša „ves snovni in gospo-darski napredek izrabiti z namenom, da bi imela nad drugimi prevlado ali da bi pospeševala ta ali oni imperializem“; obe človeka usušnjudeta „prek organizacije družbenega življenja, proizvajalnega sistema in pri-tiska družbenih občil“.

Papež se zavzema za spremenitev struktur, saj so se te pokazale za nesposobne, zahteva obsežno in takojšnjo delitev bogastev in kontrolo nad njimi, novo ureditev svetovne trgovine in skupni načrt napredka, ki bo zares vreden človeka.

Človekove pravice so še vedno močno zatirane, posebno v državah, ki svojim občanom odrekajo udeležbo „pri političnem življenju skup-nosti“. Z jasnim namigom na položaj v komunističnih deželah papež opominja, da je Cerkev sicer „vzgojila dobre občane za sleherni dr-žavo“, a če tem pravice niso zagotovljene, potem „se občani oblasti upirajo“. To velja tudi za pravico do svobode vere in vesti. Zato ne more papež sprejeti nobenega položaja, v katerem „ima državljansko pravico v javnem in družbenem življenju le brezboštvo, medtem ko verne mladane načelno komaj prenašajo in z njimi ravnajo kot z ob-čani druge vrste“.

Papež se vrne k Cerkvi. Hoče jo narediti močno — to bo dosegla, če se bo osredotočila na Kristusovo skrivnost — in bolj pripravljeno za službo ljudem. Zato jo poziva k pravemu nauku in zvestobi.

med vrstami

Z izrezki iz domačih ter tujih časopisov in revij skušamo prikazati resnično podobo časa. Izbor komentarjev skuša biti čimbolj tehen. Za njih utemeljenost ne odgovarjamo.

Novo mesto, prestolnica Dolenjske ob zasanjani Krki.

KATOLIŠKI GLAS:

OBČINSKE VOLITVE NA KOROŠKEM

V nedeljo, 25. marca, so volili po občinah na avstrijskem Koroškem. Poleg glavnih strank, socialistične, ljudske in svobodnjaške, so nastopile tudi samostojne slovenske liste in sicer v 23 občinah južne Koroške.

Slovenske samostojne liste so spet zabeležile precejšen uspeh. Medtem ko so pred petimi leti dobile skupno 3908 glasov, so jih sedaj v dodanih štirih občinah prejele še 560. S tem se je število samostojnih slovenskih odbornikov povečalo od prejšnjih 40 na 44 sedanjih.

Seveda je šel del slovenskih glasov tudi tokrat k socialistični stranki. Mnogi slovenski ljudje, ki so si ustvarili v tujih strankah življenjsko kariero, se ji ne morejo odreči čez noč. In dokler privabijo kaj slovenskih glasov, jih tuje stranke še vedno podpirajo. Korošci so pač pogrešili, da se že v povojnih letih niso odločili za samostojno nastopanje in so vedno zaupali „velikim“ strankam in ideologiji.

Toda tudi po tridesetih letih utapljanja v tujih političnih organizacijah je vendarle začelo geslo o zaupanju v lastno moč prinašati

(nadaljevanje z ovitka)

stavi je bil najzanimivejši novi paket z opremo za novorojenčka, ki naj bi ga dobile bodoče matere.

NAJVEČ NEMŠKIH TURISTOV — Lani je bilo v Jugoslaviji največ turistov iz Zvezne republike Nemčije. Bilo jih je nekaj več kot 2 milijona, za njimi pa je bilo največ gostov iz sosednje Avstrije, Italije in Velike Britanije. Zanimivo je, da se je najbolj povečalo število gostov iz Velike Britanije in Francije.

PRVI LETOŠNJI NOVOMAŠNIKI — 25. marca je škof Lenič v Št. Rupertu na Dolenjskem posvetil za duhovnika salezijanca Lojzeta Zupana. Isti dan ob pol štirih popoldne pa je nadškof Pogačnik na Rakovniku podelil mašniško posvečenje še trem salezijanskim diakonom: Jožetu Andolšku, Jožetu Horvatu in Francu Podbevšku.

HOKEJISTI PRVI V SKUPINI „C“ — Hokejska reprezentanca Jugoslavije je na nedavnem svetovnem prvenstvu skupine „C“ v Španiji prepričevalno osvojila prvo mesto in se brez izgube tako zopet vrnila v tekmovalno skupino „B“.

POŠTA MANJ RAZVITA KOT PRED VOJNO — Poštna mreža v Jugoslaviji je manj razvita kot pred vojno. Trenutno je 3500 pošt, torej ena za 6300 prebivalcev. Leta 1939 pa je bilo 4119 pošt, torej ena za 3880 prebivalcev. Pošte so tudi slabo opremljene, poštarji morajo večinoma pešačiti.

„SVETOVNI REKORD“ SLOVENSKEGA DUHOVNIKA — Prof. dr. Jože Demšar je obhajal v šempetrski cerkvi v Ljubljani stodruugo obletnico življenja in osemdesetletnico mašništva. V osemdesetih letih duhovništva niti en sam dan ni opustil maše, kar je nekaj izjemnega v svetovni Cerkvi.

*

BOČ — Skoraj 800 članov Planinskega društva iz Poljčan, ki slavi letos 50. obletnico ustanovitve, želi ta praznik praznovati z otvoritvijo prenovljenega planinskega doma na Boču.

BRASLOVČE — Tu je gostovalo kulturno društvo iz Šmihela na Koroškem. Braslovčanom so se predstavili z delom Ivana Tavčarja „Visoška kronika“. S tem so kulturniki iz Šmihela vrnili obisk Braslovčanom, ki so pred nedavnim gostovali v Šmihelu z moškim pevskim zborom ter z igro „Vdova Rošlilnka“.

BREŽICE — Običajna razstava likovnih skupin Slovenije je bila letos v Posavskem muzeju v Brežicah. Razstava je predstavljala vrh na področju amaterskih likovnih snovanj v Sloveniji in bo gostovala v Črni gori, nato pa še na Poljskem.

CELJE — Po nekaj več kot dvajsetih letih, kar so zgradili celjsko javno kopališče, je to že v zelo slabem stanju. Zato so se odločili za obnovo, ki bo zelo draga. Saj računajo, da bodo znašali stroški obnove okrog 12 milijonov din.

CELOVEC — Pred dobrim letom so na Inštitutu „Jožef Štefan“ v Ljubljani sklenili podariti Slovenski gimnaziji v Celovcu napravo za merjenje radioaktivnosti, ki bi dijakom pomagala pri spoznavanju zakonov fizike. Pred kratkim pa so to darilo tudi izročili.

ČRNEČE PRI DRAVOGRADU — V Domu starostnikov v Črnečah, ki ga bodo v kratkem odprli, bo prostora za 158 varovancev iz vseh štirih koroških občin. Občina Ravne bo imela v črneškem Domu starostnikov na voljo 69 postelj, Radlje 37, Slovenj Gradec 31 in Dravograd 21.

GLOBOKO PRI BREŽICAH — Tu so aprila izročili svojemu namenu nujno potrebni vodovod, ki bo posledaj oskrboval 254 gospodinjstev. Ob tem so praznovali krajevni praznik, ki so ga popestrili s kulturnim programom pionirji, domači pevski zbor ter godba na pihala.

KOPER — Koprski „Tomos“ bo letos dogradil tovarniško dvorano za proizvodnjo agregatov in motorjev, s čimer se bo bistveno povečala proizvodnja in razširila izbira. V „Tomosu“, se dogovarjajo tudi s švedsko tovarno „Volvo“ o proizvodnji močnejših motorjev za čolne. Medtem ko zdaj izdelujejo v „Tomosu“ motorje od 3,5 do 40 km, se bo v sodelovanju z „Volvo“ ta izbira razširila do 70 km.

KRANJ — V kranjski občini bodo radioamaterji s svojo UKV in kratkovalovno radijsko mrežo za nevarnost dragocena pomoč povsod tam, kjer ne bo telefonskih ali drugih zvez.

KRŠKO — V Delavskem domu v Krškem se je lani zvrstilo 324 predstav in drugih prireditev, vseh obiskovalcev pa so našteali 108.000. Poleg tega je v njem potekal glasbeni pouk, pihalni orkester je imel 90, mešani zbor „Viktorja Parme“ 87 in mešani pevski zbor Društva upokojeincev 43 vaj. Tako je bil ta Delavski dom zares pravo kulturno mravljinišče.

LJUBLJANA — V začetku aprila je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani 18. mednarodni sejem Alpe-Adria, na katerem je sodelovalo okrog 600 razstavljalcev iz devetih držav. Največ razstavljalcev je bilo iz Jugoslavije, in sicer 337, iz Italije 131, iz Avstrije 68 in iz ZR Nemčije 32. Na letošnjem sejmu je prvič sodelovala tudi Madžarska.

MARIBOR — Močan potniški in tovorni promet zelo obremenjuje mejni prehod v Št. Ilju, ki je najkrajša cestna povezava med Evropo, balkanskimi deželami in deželami Bližnjega vzhoda. Zato nameravajo tam napraviti nov mejni prehod, ki ga bodo gradili v dveh obdobjih.

MESTINJE — Težave prebivalcev krajevne skupnosti Mestinje z nakupi prehranbenih in nekaterih drugih stvari so sedaj mimo. „Jelša“ iz Šmarja pri Jelšah je tu pred kratkim odprla novo prodajalno, ki so jo gradili združeno z ljubljanskim „Mercatorjem“.

MURSKA SOBOTA — Mladi kulturniki soboške srednje ekonomske šole so pod mentorskim vodstvom svojih profesorjev izdali zbirko prekmurskih ljudskih pesmi, kot jih poznajo le še najstarejši ljudje te pokrajine. Z

(dalje na strani 10)

sadove. To kaže, da se mora slovenski človek opirati predvsem na svoje moči tudi v političnem življenju, da je lahko enakopraven sogovornik drugih sil.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 29. marca 1979, str. 1.

KATOLIŠKI GLAS:

TEŽAVNA POT KASET BENEŠKIH PESMI V LJUBLJANI

Na straneh ljubljanskega *Dela* so bralci kritično ocenili ravnanje oddelka Produkcija kaset in plošč pri RTV Ljubljana, posebno pa še neustrezna pojasnila odgovornega urednika tega oddelka Dušana Velikavrh, češ da sta bili kaseti „Beneška Slovenija — včeraj“ in „Beneška Slovenija — danes“ povsod v Sloveniji na razpolago. V resnici pa jih ni bilo. Iz kritik in odgovorov je mogoče posneti, da naj bi po mnenju odgovornih pri

(dalje na 10. strani)

V naših razmerah, ko nam televizija in radio ne dajeta zadostnih in pristnih informacij o življenju Cerkve po svetu in doma, v razmerah, ko nam še tiste skromne informacije ponujajo skoz enostranski marksistični filter, se mi zdi nujno, da dobimo neposredne informacije „iz prve roke“, ki nas bodo resnično nepristransko seznanjale z življenjem Cerkve doma in po svetu. S tem, da bomo lahko besedo vesoljne Cerkve prebirali in preiščevali v domačem jeziku (v novi zbirki Cerkveni dokumenti, op. NAŠE LUČI), se bomo močneje in pristneje povezali z utripom vesoljne Cerkve. Seveda pa to še vseeno ne nadomesti radia in televizije.

DRUŽINA, Ljubljana,
25. marca 1979, str. 6.

za vsak dan

Razumeli smo žrtev bogoslovnega profesorja, ki je dal svojo ledvico, da je z njo bratu rešil življenje. Presunilo nas je, ko smo slišali o šoferju, ki je žrtvoval obe nogi, da je z njima zaustavil avtobus, ki bi sicer zgrmel v prepad. Vedno znova nas pretrese, kako je p. Maksimilijan Kolbe šel v smrt, da je družinskemu očetu rešil življenje.

Zakaj nas Kristusova žrtev manj pretrese? Zato, ker spoznamo, zakaj je bila ta žrtev potrebna, samo iz vere. Če bo naša vera postala živa, nas bo tudi Kristusova žrtev pretresla.

„Zunaj Cerkve ne bi hotel živeti niti pet minut,“ je zapisal francoski pisatelj Bernanos. Pač zato, ker je vedel, da je Cerkev, čeprav je na zunaj podobna drugim organizacijam, „ustrojem in ustanovam“, neskončno več: je Jezus Kristus med nami. Bernanos je dejal, da bi se Cerkev, če bi ga obsodila, takoj podvrigel in ne bi zunaj nje hotel živeti niti pet minut, zato ker je po Cerкви skrivnostno povezan s Kristusom.

Cerkev ni nekaj, ampak Nekdo: Kristus med nami. Zase se moramo bati, da ne bi bili v tem Kristusovem telesu rakasta celica ali suha mladika, ki bi jo moral Bog vreči v ogenj.

Evangelist Janez poudarja, da „ostati v Kristusu“ ni nekaj negibnega, kar bi se zgodilo enkrat za vselej, na primer v krstu. Tako mislijo tisti kristjani, ki dajo svojega otroka h krstu in obhajilu, morda še k birmi, s tem so pa že vse storili? „Naš je že vse opravil.“

Ostati v Kristusu je nekaj živega, vedno glabočega se. Treba se je prepustiti Očetu, da nas vodi, da nas njegova beseda dan za dnem, teden za tednom očiščuje; predvsem pa je treba obroditi sadove.

Jezus je jasno razodel, da na sodni dan ne bo pomagalo to, da je imel kdo mnogo spodbudnih govorov („Gospod, ali nismo v tvojem imenu prerokovali?“) ali da je bil mnogokrat pri obhajilu ali je celó maševal („Vpričo tebe smo jedli in pili“), čeprav ima to oboje izreden pomen za rast ljubezni v nas. Če je kdo delal ljudem krivico, bo zaslišal: „Preč izpred men!“

Mala Terezija je ugotovila, da sester ni ljubila prav, ker jih ni ljubila tako kakor Jezus. „Bratska, sestrška ljubezen je na zemlji vse. Jezusa ljubimo, kolikor jo uresničimo.“

Francoskemu mislecu Pascalu, ki je ležal na smrtni postelji, ni hotel prinesli duhovnik obhajila, ker je pod vplivom janzenistične zmote mislil, da je obhajilo za človeka plačilo, ne pa zdravilo. Pascal je prosil, naj mu prinesejo v sobo najbednejšega bolnika: „Če že ne smem biti združen s Kristusom v presvetem zakramentu, naj bom združen z njim v enem njegovih najmanjših bratov.“

T. S.

nisma

KDO JE AGNOSTIK?

Bral sem o nekom, da se ima za agnostika. Zanima me, kdo je agnostik.

Agnostik je tisti, ki pride ob iskanju odgovora na zadnja življenjska vprašanja do sklepa, da odgovora ni. Beseda agnostik je grška: a = brez, gnosko = spoznam.

Danes v Sloveniji marsikdo izpoveduje to prepričanje. Večina ljudi, ki se imajo za neverne, ne izključuje povsem neke višje resničnosti, temveč mislijo, da ni mogoče nič dokončnega povedati. Kateri niso dovolj razgledani, bodo morda hitreje podlegli propagandi o ateizmu kot „znanstvenemu pogledu na svet“. Zavračali bodo že samo možnost, da bi Bog bil. A takšno vnaprejšnje zavračanje se ne da podkrepiti z ničemer. Kdo lahko prepričano trdi, da se resničnost razprostira samo tako daleč, kolikor to dojemajo naš omejeni razum in še bolj omejeni čuti? To bi bila res prehuda omejenost.

Lahko pa kdo razmišlja in vendar ne pride do zadnje jasnosti. Tak človek bo seveda strpen in odprt: dopuščal bo, da drugi drugače mislijo.

Seveda je povsem mogoče, da človek ne pride do zadnje jasnosti. Razlogov je mnogo.

Včasih si kdo zadnjih vprašanj sploh ne zastavlja. Ignac Lepp, eden važnejših sodelavcev predvojne Kominterne, nato kristjan, duhovnik, znanstvenik-psihoanalitik, pravi, da se mu dolga leta sploh ni porodilo vprašanje, ali je po smrti kakšno življenje ali ne. Tudi o Bogu se ni nikoli spraševal. Tako se je

zagnal v revolucijo, da mu je zaposlila vse duševne moči.

Drugi se zaženejo v kaj drugega. Ali pa so jim ta vprašanja tako odmaknjena, da je zanje vsaka jasnost vnaprej izključena. Na ta način postanejo agnostiki in takih je danes več, kot se nam na prvi pogled zdi. Ateistov je malo, agnostikov je veliko.

Iskati zadnji odgovor je nedvomno težko, mučno, dolgotrajno. Povrhu že vnaprej vemo, da ne bomo našli takšne jasnosti, ki bi nas „tolkla v možgane“. Zdi se, da je prav takšno pričakovanje glavni razlog, da so mnogi agnostiki. Hočejo otipljivo resnico. A take v velikem svetu, ki neskončno presega vsak preizkus, ni in je ne bo. Zadnje resnice bodo vedno zastrite, vendar nam bodo dovolj jasno pogledale v obraz, da bomo po njih naravnali svoje življenje. Zato jih moramo iskati. Od njih je odvisen tudi pomen naših najdrobnejših dejanj.

KAKO NAJ MOLIMO OB POGREBIH?

Udeležila sem se nekega pogreba. Najprej sem hodila med samimi neznanci, nato sta se mi pridružili znanki iz cerkve. Vprašala sem ju, če bi glasno molili z menoj rožni venec, pa sta odvrnili, da ne, ker ne vemo, kakšnega mišljenja so drugi pogrebci. Pogreb je bil cerkven.

Kako naj se kristjan vede pri pogrebi — o tem je vprašanje.

Včasih tega vprašanja ni bilo: vse je bilo urejeno, določeno z običaji. Doma se je naredilo to in to, izmolilo to in to, med potjo je bilo tako, pri znamenju spet to, v cerkvi in na pokopališču tako in tako. Danes ni vse skupaj več tako stalno. Tudi cerkveni obred dopušča razne oblike za razne primere, kakor pač boljše ustreza položaju. A cerkveni obred je le še precej enoten v primeri z različnimi običaji, ki nastajajo. Največ je seveda odvisno od tega, koliko je bil veren pokojnik in koliko je ver na njegova družina, pa tudi, na kakšen način so izražali svojo vero. Vse to je treba upoštevati, kadar smo pri pogrebu, da se vključimo v dogajanje naravno, neprisiljeno.

Če sta Vaši znanki odklonili rožni venec iz strahu pred ljudmi, sta ravnali napak. A to iz Vašega pisma še ni razvidno. Kaj če sta čutili, da glasni rožni venec ne bi bil primeren, da bi morda zbranost bolj motil, kakor nanjo navajal? So ljudje, ki svojo pobožnost drugače izražajo. Zlasti pogreb je priložnost, ki mnoge navaja na razmišljanje v tišini. Molče stopajo, poslušajo korake spremljajočih in se jim nehote zazdi, da slišijo korake tistih, ki bodo nje spremili na zadnji poti. Poslušajo zvonjenje, gledajo cvetje in vence in vse to jim pomaga k zbranosti. Razmišljajo o pokojnem in o njegovem življenju, o težkih in lepih urah, ki so jih preživeli skupaj, o dobrih delih, o minljivosti vsega, o svoji smrti — vse to jih postavlja pred Boga, nehote stopajo v pogovor z njim, ki nas oživlja in spet kliče k sebi. In to je visoka in globoka molitev.

Nekaj pa imate prav, kar ste hoteli povedati, čeprav niste zapisali: vse nas moti, če se ljudje v pogrebnem sprevedu pogovarjajo o čemerkoli ali se celo smeji in šali. Smrt je preresen dogodek, ki odloča o vsej večnosti, da bi ob njej ne ostali pretreseni.

kvas zemlje

● V uvodniku te številke poročamo o glavnih mislih PRVE OKROŽNICE papeža Janeza Pavla II. Naj tu omenimo še nekaj zanimivosti o njej. Papež je napisal okrožnico sam — navadno jo napišejo papežu bogoslovni strokovnjaki — in sicer že lani novembra, v poljščini; od tedaj so jo prevedli v sedem jezikov: v latinščino, angleščino, francoščino, italijanščino, nemščino, portugalščino in španščino. — Doslej so papeži nagovarjali v svojih listinah le „sinove Cerkev“, v tej okrožnici nagovori papež tudi „hčere Cerkev“. — Papež govori o sebi v ednini („jaz“), ne v množini („mi“). — Tudi ne govori, kot da bi vedel o slehernem vprašanju zadnje resnice: „Po mojem mnenju je tako... Mislim, da je treba...“ že pred izidom okrožnice je to naznanil s stavkom: „V okrožnici sem skušal izraziti tisto, kar je navdihovalo moje življenje.“ — Okrožnica je razdeljena na štiri dele: Dediščina (podoba sedanjega položaja sveta in Cerkev), Skriv-

nosti odrešenja (božja in človeška razsežnost odrešenja), *Odrešeni človek in njegov položaj v sodobnem svetu (Kristus se je združil z vsakim človekom; človekove pravice: črka ali duh?)*. Poslanstvo Cerkve in človekova usoda (krščanski poklic služnja). — Papež govori v okrožnici o „načrtovanem brezboštvu, ki je organiziran v političnem sistemu“, o totalitarnih državah režimih, o sistemih, kjer verni občani nimajo vseh pravic, in o popolni verski svobodi, ki jo je treba spoštovati ne le na papirju, marveč v resničnem življenju.

● Da ne bi ljudje še naprej segali po kiču in plaži (zajčki, mačice, pirhi, piščančki...), je izdal Nadškofijski ordinariat v Ljubljani za veliko noč šest voščilnic z velikonočno vsebino (zadnja večerja, trpljenje, vstajenje) nekaterih slovenskih umetnikov (Langusa, Metzingerja, Pengova, Kregarja). Tudi Škofijski ordinariat v Mariboru ima že nekaj let na voljo božične in velikonočne voščilnice domačih slikarjev. Nekateri župnije imajo na razpolago voščilnice z umetnimi domačih cerkva. Po trgovinah pa se dobe Gasparijevi velikonočni motivi.

verujemo v enega Boga

Za letošnjo pomlad so jugoslovanski škofje izdali pastirsko pismo, iz katerega povzemamo glavne trditve.

Bratje in sestre, samo en pravi Bog je, samo en vrhovni gospodar vseh ljudi in vsega vesolja, in niti na zemlji niti na nebu ni ničesar, kar bi bilo njemu enako, kar bi lahko njega nadomestilo ali nadvladalo.

Mi škofje danes to resnico posebej naglašamo, ker mislimo, da je prav posebej potrebna v tem kriznem in usodnem razdobju človeške zgodovine. Prepričani smo namreč, da hude krize in grožnje našega časa ne prihajajo zato, ker bi Boga ne bilo, pač pa zato, ker je preveč krivih bogov. Pogosto dobivamo vtis, da smo v tem našem 20. stoletju priče vračanja faraonskih in starorimskih časov z njihovimi božanstvi neomejenih užitkov, malikov surovega nasilja, razbrzdane oblasti in razdiralne objestnosti. Smo priče ponovnega nastopanja množice bogov, ki odvrčajo ljudi od pravega Boga, jih slepijo z varljivimi obljubami in tako usuznjujejo v svojo službo.

EN BOG V ZGODOVINI

Če se bežno ozremo na dosedanja zgodovina človeškega rodu, vidimo, da se je vera v enega Boga vedno s težavo prebijala skozi nevero, praznoverje in krive vere v številne zemeljske bogove.

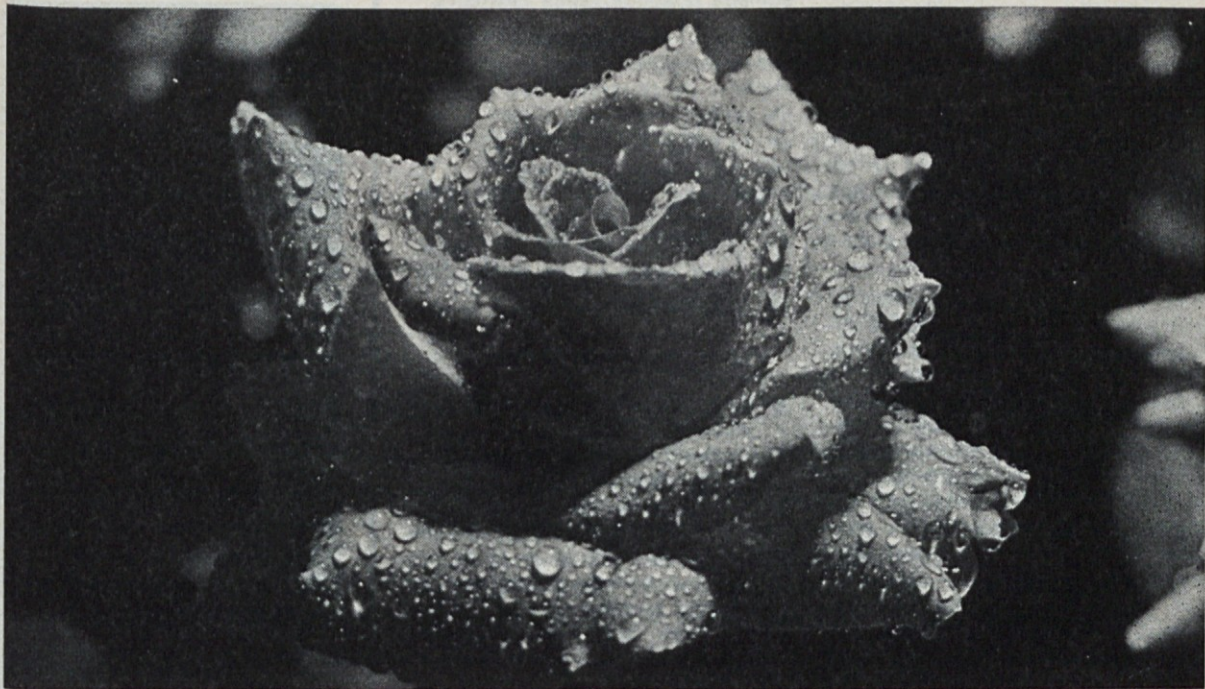
Že sam začetek zgodovine sveta spremlja usoden poskus prvih ljudi, da bi se šli orjaško tekmo z Bogom, da bi se ponašali kot božanski gospodarji sveta, ki po svoji volji določajo, kaj je dobro in kaj je zlo. To je bil greh neomejenega napuha in objestnega človekovega samoljubja in to je ostal vse do danes.

Zares moramo priznati, da nam človeško življenje brez vere v enega pravega Boga prej ali slej nenehno ponuja tak žalostni prizor splošne zmede, razklanosti, nesmiselnosti in neusmiljenega zasuznjenja komur ali čemur si bodi oziroma vsemu tistemu, kar se upira dostojanstvu človekove osebe.

A dobri Bog vendarle ni dopustil, da bi zlo mnogoboštva končno zmagalo nad človekom in svetom. Izvolil je Abrahama, očeta naše vere, in je zaupal njemu in njegovemu zarodu veliko nalogo, da bi ohranili vero v enega Boga. Nato je poslal Mojzesa in preroke, da bi še točneje razodeli resnico in moč Boga. Od tedaj je zgodovina judovskega naroda postala pravo bojišče zanj. Verovati v enega Boga je pomenilo živeti v zavezništvo z njim v molitvi in zvestobi, v pokorščini njegovi volji, na kateri temelji veličina človeka. To je pomenilo spoprijeti se s svojim in tujim neomejenim samoljubjem. To je pomenilo boriti se za pravico in resnico tudi takrat, ko sta krivica in neresnica skoraj vsemo-gočni in boj brezupen.

Dejstvo enega Boga pomeni Jezusu temeljno sporočilo vsega nauka in delovanja. To zahteva od človeka usodno življenjsko odločitev, ki seže do dna človekovega bitja, obsega srce in pamet, prešinja dušo in telo. Zahteva popolno predanost in ne trpi polovičarstva, malodušnosti, dvomov

ali moreče zaskrbljenosti za danes in jutri.

Predvsem pa pomeni Jezusu in njegovim prvim učencem ta vera popolno odpoved vsem lažnim bogovom in utvaram tega sveta, odločno spreobrnitev srca in nerazdeljeno službo pravemu Bogu. Bog ne trpi nobenega tekmeča: ne bogastva, ne boga trebuha, ne pijanstva, ne spolnega razvrata, niti skrivnostne sile sveta, niti božanskega vedenja rimskega cesarja, ker je treba cesarju dati samo tisto, kar mu pripada kot cesarju, božje odlike in božjo slavo pa samo edinemu Bogu.

Vera v enega Boga nikdar ni igra z besedami. To je vedno trdna in življenjska resnica. Bog je bujno življenje in neomejena ljubezen treh božjih oseb, Očeta in Sina in svetega Duha, ki se nenehno prek Cerkve razodeva vsemu ustvarjenemu svetu.

Zedinjenje sveta v enem Bogu nikakor ni brezskrbno zgodovinsko dogajanje: o tem nam dovolj priča Kristusovo trpljenje in smrt na križu, mučeniška smrt skoraj vseh apostolov in številnih kristjanov v are-

nah, njihovo življenje v zaporih in katakombah in končno nešteti napor, žrtve in trpljenje vseh krščanskih rodov vse do danes.

Danes splošno prevladuje mišljenje, da je najusodnejši pojav nove dobe ateizem, to je popolno zanikanje ne samo enega Boga, temveč praktično izumrtje sleherne religije. Nadalje zatrjujejo, da je ateizem rezultat razvoja modernih naravoslovnih znanosti, ki menda dokazujejo, da nikjer v vesolju ni nekega Boga, ampak povsod srečujemo samo človeka, naravo in njuna dela. Iz tega bi izhajalo, da je znanost glavna ateistična sila sodobnega sveta, da znanost odkriva in ustvarja svet brez Boga.

Toda če to trditev še tako širijo po nekaterih okoljih, posebno v šolskih in vzgojnih ustanovah, je vendarle ni mogoče vzdrževati niti v imenu znanosti, niti pred sodiščem zgodovine. Vsaka znanost ima svoje področje. Trditi v imenu katere koli znanosti, da ni Boga, pomeni preiti s področja te znanosti na drugo področje, ki ni njeno.

Iz tega vidimo, da današnja kri-

za ne more izhajati od znanosti. Mi smo globoko prepričani, da ta križa prihaja najprej iz svojega prvotnega in starodavnega vira: iz človekovega upornega in neutrudnega tekmovanja z Bogom, iz njegove napuhnjene težnje, da bi Boga nadomestil in nadvladal, iz njegovih poizkusov, da bi dosegel božjo vsemogočnost in stvariteljsko silo in da končno z božjo slavo in častjo okrona sam sebe. Te težnje se večinoma pojavljajo postopno in se rade prikrivajo pod izgovorom različnih „zvzišenih ciljev“ in veličastnih zgodovinskih posegov.

Iz vsega povedanega smemo po pravici sklepati, da zadnji vzrok novodobne krize vere v enega Boga ni ateizem, brezboštvo, pač pa politeizem, mnogoboštvo. Ateizem je samo prednik politeizma. Ko ateizem taji pravega Boga, dejansko pripravlja pot množici zemeljskih bogov, to je pot bogovom slave, neomejene oblasti, denarja in užitka. V takšnih zgodovinskih razmerah moramo kristjani stalno obnavljati vero v enega Boga z mislijo in besedo ter osebnim in skupnim delom.

V krščanstvu ostane vedno usodno vprašanje: ali osebno verujemo v Boga ali ne, ali je vrhovni gospodar našega življenja eden nebeški Oče ali kak zemeljski malik? Komu pravzaprav služimo in od koga pričakujemo srečo? Pred kom ali pred čem padamo na kolena? Koga dejansko nad vse hvalimo, slavimo, častimo in blagoslavljamo?

Življenjska odločitev za Boga ni bila nikoli lahka, pa tudi sedaj ni. Odločanje človeka za enega Boga nenehno izziva zavist in sovraštvo krivih bogov. To je težko prenašati, ker je to sovraštvo neprizanesljivo. Zato je Jezus nenehoma bodril svoje učence k neustrašenosti. Spodbujal jih je k odločnosti do tistih, ki jih zasramujejo, jim jemljejo enakopravnost in svobodo, jih mečejo iz družbe in dežele živih. Še več, za Jezusa ima pogumno izpovedovanje tolikšen pomen, da je od tega odvisna usoda njegovih učencev: „Kdor bo mene zatajil pred ljudmi, njega bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom.“

Druga temeljna zahteva krščanskega pričevanja vere so nesebična dela ljubezni, ki jih dolgujemo vsem tistim, ki so v stiski. Vera ni samo neko zasebno notranje dejanje, niti se ne more zadovoljiti s samimi obredi. Dosledno s tem je krščanstvo s svojo vero v enega Boga spremenilo tudi družbeno življenje. Niti brezboštvo niti mnogo-boštvo niti humanizem starega veka niso prispevali k odpravi suženjstva, ampak je to delo krščan-

stva in njegove vere v enega Boga, edinega gospoda vsega človeštva.

Danes, ko stalno narašča navidezna blaginja enega dela sveta, medtem pa se vedno bolj pogloblja prepad pravne in duhovne bede, je krščanska ljubezen potrebna bolj kot kdajkoli. Krščanstvo, ki je pripravljeno hoditi za Kristusom dobrodušnikom, ne samo ne bo nikoli izumrlo na tem svetu, temveč ima pred seboj veliko bodočnost, vso večnost.

● *Na seji komisije za verski tisk v Ljubljani so sklenili, da bodo začeli izdajati zbirko CERKVENI DOKUMENTI. Glavni urednik zbirke dr. France Rode je ob tej priložnosti med drugim dejal: „Jezik cerkvenih dokumentov je bil in je še vedno preveč latinsko leporečen. Toliko besed za tako malo mislil! Sedaj pa smo dobili papeža, ki ga niso vzgojili v „topli gredi“ meščanske ali aristokratske Cerkve. Janez Pavel II. izhaja iz življenja in govori za življenje. Njegova beseda je stvarna, občutena, razumljiva, topla, neposredna, pristna, osebna. Zato sem prepričan, da bo imela velik odmev tudi med ljudmi zunaj Cerkve, med vsemi tistimi, ki so iskreno zaskrbljeni za usodo človeka, ki ljubijo njegovo svobodo, ki v dejanju in ne le z besedo spoštujejo njegove pravice. Izdajali bomo njegova dela, da bi ga lahko slišali tudi Slovenci.“*

● **ZASTOPNIKI KRŠČANSKIH CERKVA iz ZDA in Sovjetske zveze so se zbrali k zborovanju v Ženevo konec marca na razgovor o mednarodnem tekmovanju v oboroževanju. V skupni izjavi so pozvali vladi obeh držav k skorajšnjemu zaključku razgovorov o omejitvi strateškega oboroževanja (SALT II). „Prepričani smo, da ni mogoče dobiti tekme v oboroževanju. Lahko jo je samo izgubiti. Že dolgo časa se zavedamo jedrskega terorja. Strokovnjaki opozarjajo, da bo od leta 1990 dalje jedrska vojna vedno bolj verjetna. Cerkve zahtevajo obširno preprečitev vseh poskusov z jedrnim orožjem kot tudi vse proizvodnje kemičnega, radiološkega in drugega množično uničevalnega orožja.**

kdo naj cerkev denarno vzdržuje?

nekaj misli o dejanski ljubezni vernikov do svoje cerkve

Cerkve in denar — to dvoje ne gre skupaj, je naše prvo občutje. In vendar niso stvari tako preproste, kot se na prvi mah zdi. Skušajmo jih v kratkem pojasniti, najboljše v obliki nekaj trditev.

● **CERKEV POTREBUJE ZA SVOJE DELO TUDI DENAR.** Seveda ne v prvi vrsti denar ali celo samo denar, marveč tudi denar. Kako naj sicer vzdržuje svoje osebje (duhovnike, cerkovnike, organiste), bogočastje (cerkve, oblačila, knjige in drugo) in dobrotelost (izobraževalno, vzgojno, socialno)? Če je

kdaj slišati glas o tem, da naj bi bila Cerkev revna, ni to vedno od ljudi, ki jim je do čim večje čistosti Cerkve — Cerkev so običajno razlaščali tisti, ki so si želeli, da je sploh ne bi bilo — čeprav je možno tudi zahtevo po revni Cerkvi prav razumeti.

● CERKEV PRIČAKUJE DENAR PREDVSEM OD SVOJIH ČLANOV. Od koga sicer? Res pa je, da kje po svetu tudi države delno denarno podpirajo Cerkev, ker pač uvidevajo koristnost njihovega delovanja za vse člane družbe.

● NAČINI, KAKO PODPIRAJO VERNIKI Z DENARJEM SVOJO CERKEV, SO RAZLIČNI. Navedimo tri glavne:

— ZBIRANJE PROSTOVOLJNIH PRISPEVKOV, ki ga vodi župnik: poleg denarja za maše, krste, poroke in pogrebe zbirajo župniki denar z nabirkami med mašo; s tem denarjem vzdržujejo poleg sebe ostalo osebje, bogočastne prostore in predmete in razvijajo dobrotelost, kolikor je to možno; ta način obstaja v večini dežel.

— ZBIRANJE PROSTOVOLJNIH PRISPEVKOV, ki ga vodi škof: škof določi v začetku vsakega leta, koliko mora tisto leto vsaka župnija zbrati denarja in ga poslati na škofijo; škof potem plačuje osebje, bogočastje in dobrotelost župnij; ta način imajo v ZDA.

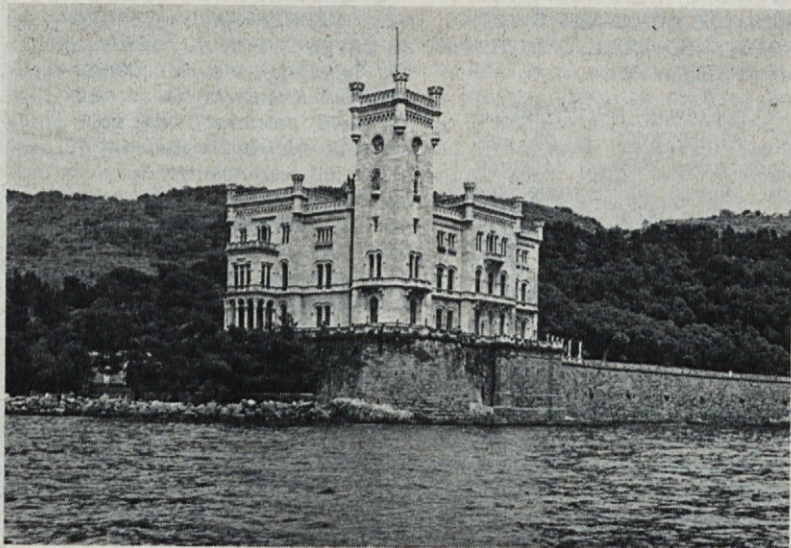
— POBIRANJE CERKVENEGA DAVKA: člani Cerkva so dolžni plačevati od svoje plače cerkveni davek, ki znaša 7 do 8% državnega davka; cerkveni davek pobira država (v ZR Nemčiji) ali pa Cerkev (v Avstriji); ta denar odvaža država Cerkvam, ki potem z njim plačujejo omenjene tri vrste potreb.

● IDEALNEGA NAČINA, KAKO NAJ BI VERNIKI DENARNO PODPIRALI SVOJO CERKEV, NI. Ko bi bil, bi ga verjetno prevzele vse krajevne Cerkev po svetu. Ta ugotovitev, da takšnega načina ni, je potrebna zaradi mnogih ugovorov proti cerkvenemu davku, češ zakaj ne ravna Cerkev tako, kot drugod po svetu. Kolikor zadeva višino in stalnost podpore, je najbolj idealen način cerkveni davek: Cerkev lahko naredi z njim veliko dobrega, kar se v deželah s cerkvenim davkom tudi dogaja. Kdor je kdaj le malo pogledal v delovanje avstrijske ali nemške Caritas, se je lahko njunim tolikovrstnim spodbudam in uresničitvam samo čudil.

● ODLOČILNA PRI DENARNEM VZDRŽEVANJU CERKVA JE ZAVEST VERNIKOV. Če verniki verujejo, da je Cerkev ustanovil Kristus in da se je z njo celó poistovetil, da dobivamo po njej božje življenje in božjo luč, da nam je le prek nje odprta pot do Boga, in torej do večnega življenja, če imajo verniki svojo Cerkev radi, potem bo lahko ta cvetela in rodila sadove, tudi kolikor je to odvisno od denarja: verniki svoje Cerkve ne bodo pustili životariti, tudi če bo treba za to poseči v žep. Znano je npr., da žrtvujejo člani posameznih Cerkva v ZDA zanje tudi 10% mesečne plače; zato lahko ta Cerkev podpira brate in sestre v tiski tako rekoč po celem svetu.

● IZSTOP IZ CERKVE ZARADI CERKVENEGA DAVKA NI RAVNO ZNAMENJE ŽIVEGA KRŠČANSTVA. V Avstriji in ZR Nemčiji se lahko nekdo izogne plačevanju cerkvenega davka tako, da izstopi iz Cerkve: podpisati mora uradno listino o tem. In to nekateri tudi storijo. Tudi od naših rojakov. Izgovor, da pri tem niso notranje od Cerkve odpadli, ne drži, saj so cerkvene kazni navezane na zunanja dejanja, ne na notranja. (Seveda ne morejo takšni več prejemati zakramentov pa tudi ne biti cerkveno pokopani.) Tem čisto nedvoumnim primerom izstopa iz Cerkve so podobni primeri, ko so nekateri naši rojaki v ZR Nemčiji podpisovali tiskane obrazce, ki jih je izdal jugoslovanski konzulat in na katerih stoji, da „podpisani uporablja ustavno pravico in izjavlja, da od svoje polnoletnosti ne pripada nobeni veroizpovedi“: čeprav je šlo tudi v teh primerih dejansko za izstop iz Cerkve, je vprašanje, koliko so se ti „izstopniki“ tega zavedali. Vsekakor je pa treba ta izstop popraviti: kako, pove urad, kamor je kdo šel, da so mu vrnili cerkveni davek.

Grad Miramar ob jadranski obali v bližini Trsta.

(nadaljevanje s strani 3)

objavljanjem bodo nadaljevali. Zbirko so poslali tudi nekaterim študijskim in drugim knjižnicam v Sloveniji, od koder dobivajo pismena priznanja.

MURSKA SOBOTA — Od začetka aprila je območje Murske Sobote in Lendave vključeno v mednarodni telefonski promet. Kranjska „Iskra“ je namreč usposobila avtomatski telefonski centrali v Murski Soboti in Lendavi za neposredno telefonsko povezavo z večino evropskih držav. Še posebno veseli bodo tega dogodka v Pomurju številni zdomci, ki bodo zdaj tako rekoč neposredno povezani s svojo ožjo domovino.

ORMOŽ — Gradnja tovarne sladkorja v Ormožu je sicer nekoliko v zaostoj, vendar zatrjujejo, da bo tovarna v septembru začela poskusno obratovati. Na gradbišču je 650 delavcev, ki so doslej zgradili že več proizvodnih prostorov.

ORMOŽ — Center za obveščanje na občini Ormož je začel izdajati svoje glasilo „Koraki“. To glasilo ne bo zgolj obveščevalnega pomena, ampak bo priobčevalo tudi literarne prispevke.

PIRAN — Okoli 130 mladih iz obalnih župnij se je zbralo v župnijski dvorani v Piranu na postno srečanje. Mlade je najprej pozdravil izolski kaplan Valič, ki je predstavil predavatelja dr. Rodeta. Dr. Rode je mladim poslušalcem razvijal vprašanja vere, ki edina daje smisel človekovemu življenju.

PODČETRTEK — Redkokje je na tako majhnem prostoru, kot je Kozjansko, zbranih toliko vrednot kulturne dediščine nekega naroda. Poleg privlačnosti pa pomeni to tudi veliko denarno obremenitev. S temi težavami se srečuje tudi Podčetrtek, ki mora obnavljati svoje zgodovinske znamenitosti, kot sta podčetrški grad in stara graščina z lekarno v Olimju.

PREVALJE — Godba na pihala s Prevalj je pred kratkim s slavnostnim koncertom proslavila 70-letnico svojega delovanja. Ob tem so številni

(dalje na strani 12)

(nadaljevanje s strani 3)

omenjenem oddelku RTV Ljubljana ne bile dovolj „komercialne“. Zato jih je ta oddelek izdal le v nakladi 1000 primerkov.

Sicer je že stara pesem, da v Ljubljani vse, kar je ljudskega slovenskega, menda ne vleče, se ne prodaja z uspehom. V resnici pa gre za odtujenost odgovornih ljudi slovenski ljudski in umetnostni kulturi. Kajti tudi tuje kasete s posnetki svetovno znanih pevcev in vseh mogočih zahodnih „produkcij“ v slovenskem prostoru ne gredo v prodajo kar same od sebe, ampak šele potem, ko so reklame na radiu in posebno na televiziji slovenski javnosti vsillili primeren okus.

Če bi torej imela RTV Ljubljana kaj čuta in uporabila svoj „komercialni“ propagandni stroj tudi za prodajo kaset beneške ali koroške in sploh slovenske ljudske pesmi, bi uspeh gotovo ne izostal.

Spet nov primer malomeščanskega ravnanja in duha v Sloveniji: bolna zagledanost v tujstvo, cenna mednarodnost in puhlo svetovljanstvo, preziranje slovenskega duhovnega in kulturnega izročila.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 29. marca 1979, str. 2.

DELO:

TELEFONSKA (NE)SPOZNANJA

Telefonija postaja ob vsem pohvalnem tudi v našem turizmu tista reč, ob katero se največ obregajo zahodnonemški turisti. Kaj se tudi ne bi: pogledjmo samo, kako oblegane so po vrsti vse (zanemarljene) pošte med Koprom in Ulcinjem in po kakšne dolge ure morajo stati „jugoturisti“, da bi sploh lahko prišli do tistih nekaj minut žive zveze s svojimi domá.

Kjerkoli hočeš, povsod ti postrežejo z dokazi za to, da jih telefonija vse huje ovira v poslovnem življenju.

Vsekakor se niti gospodarski svet niti širša javnost pri nas še zdavnaj ne obnašata tako, da bi dokazala, da pojmujeta telefonijo kot neobhodno potrebni sestavni del

sodobnega (gospodarskega) življenja. Do telefonskega priključka se še vse preveč prihaja po zvezah, po posredovanjih — namesto da bi tudi v podjetjih za ptt promet znali izkoristiti vse ogromne možnosti, ki obstajajo v obliki potreb po sodobni telefoniji. Tako pa očitno hočejo krizno stanje reševati z nerazumnimi podražitvami vseh storitev, namesto da bi po preprostih tržnih zakonitostih ponudili več in boljših storitev, da bi z njimi začeli „kasirali“. Mar je telefonija vseh toliko manj pomembni del temeljnih naprav, kot so ceste, železnice ali letalski promet?

Delo, Ljubljana, 28. marca 1979, str. 4.

DELO:

SPORNA POTOVANJA ČEZ MEJE?

Turizem je nenavaden in težko razložljiv pojav. Kdo bi vedel, kaj vse žene ljudi, da se sem in tja odpravijo drugam. A dejstvo je, da se. In potem spijo v tujih posteljah, jejo tujo hrano za tujimi mizami, plavajo v tujih morjih ali bazenih, ogledujejo se po tujih znamenitostih, vdihavajo tuj zrak. Vse to seveda kljub temu, da imajo doma lastne postelje in hrano, da imajo priložnost kopati se v domačih morjih in bazenih, da jim doma ne manjka znamenitosti.

Nobenega dvoma ni, da premorejo vse to tisti tujji ljudje, ki vsako leto v milijonskih množicah prihajajo v našo državo. Prihajajo pa vendarle. In jugoslovanski turistični delavci si ob tem manejo roke ter se trudijo, da bi jih bilo drugič še več in da bi pustili pri nas še več denarja. Nikomur ne pride na misel, da bi jih obtoževal razsipništva, nihče njihovih romanj še ni razlagal kot znamenje premajhne zavednosti. Tudi tedaj ne, če prihajajo, denimo, iz Italije, ki ima trikrat daljšo morsko obalo kot mi, dokaj več izjemnih kulturnih znamenitosti in, roko na srce, boljše hrano.

Jugoslovanski popotniki doma niso deležni takega razumevanja.

Njihova popotovanja so pogosteje kot ne deležna vsaj nezaupljivih, z globokim vzdihom pospremljenih pogledov, ki se včasih stopnjujejo tudi v hude obtožbe in celo v sklepe: „Temu bo treba napraviti konec!“

Živimo torej — gledano skoz očala naših turističnih delavcev — v strogo razdeljenem svetu, v katerem je odločilnega pomena, kako je človeku ime — Johann, Giovanni, Jean ali Janez. Od imena (in s tem od narodnosti in barve potnega lista) je torej odvisno, kako bodo ocenjevali tvoja dejanja, kdaj bo popotovanje sprejemljivo in vse pohvale vredno, kdaj bo plačevanje pač plačevanje, kdaj pa se bo isto početje sprevrglo v pravo nasprotje, v razsipanje, miniranje domačih gospodarskih interesov, v greh, ki je vreden radikalnih ukrepov.

Na začetku predloga stoji ČE, a če se bo pogojnik prelil v trdilnik, se nam obeta omejitev potovanj v tujino. Zapornice ne bodo lesene — to bi bil verjetno povod za le prehud ogenj v strehi — bodo pa denarne. Turistična zveza Jugoslavije namreč predlaga, da bi bilo pametno uvesti obdavčenje potovanj prek meja.

Res je, da je to za zdaj samo predlog. Res je, da se ne pojavlja prvič, kar pomeni, da je že nekoč pogorel. A če ga predlaga tako vplivna organizacija, kot je Turistična zveza Jugoslavije, je vendarle vredna razmisleka. Ne zgolj zaradi denarja, ki si ga zveza obeta nakopičiti s pomočjo takšnega davka, temveč predvsem zaradi „turističnega svetovnega nazora“, kakršen veje iz njenih stališč. Ta pa je, kot je razvidno že ob bežnem pregledu, izrazito dvotiren, sam v sebi razklan.

Delo, Ljubljana, 30. marca 1979, str. 4.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG:

KATOLIŠKI DOM V ZAGREBU PORUŠEN

V Zagrebu je prišlo do težkega spora med katoliško duhovščino in

državnimi oblastmi. Vzrok je porušenje katoliškega doma v zagrebškem predmestju Dubrava. Na ukaz mestne uprave za gradnjo so vdrli delavci pod vodstvom policije v dom, ki je bil še v gradnji, in so ga spremenili v kup razvalin. Utemeljili so ta ukrep z menda ne dovoljenimi spremembami v gradbenem načrtu: tako bi ne smel imeti dom po mnenju državnih oblasti v pritličju nobene dvorane za božjo službo, čeprav ni v novem predmestnem naselju še nobene cerkve.

Državne oblasti so izkoristile odsotnost zagrebškega nadškofa in predsednika jugoslovanske škofovske konference Kuharića za to „akcijo v noči in megli“. Nadškofov namestnik Lah je zaman poskušal govoriti s predsednikom državne komisije za verska vprašanja Lalićem, da bi porušenje preprečil. Lalića najprej „ni bilo“, potem pa je „prepozno“ posegel vmes: delavci naj bi začeli z rušenjem že pred sedmo zjutraj. V resnici so se pojavili šele ob de-

Živimo veliki trenutek krščanstva in človeštva. Med drugim zaradi osebnosti papeža Janeza Pavla II. Papež dviga svoj glas v obrambo človeka, njegove svobode in dostojanstva, nastopa proti izkoriščanju človeka po človeku, človeka po totalitarni državi, je proti omejevanju sleherne človekove pravice. Da bi lahko živeli ta mogočni trenutek Cerkve, ki se zavestno postavlja na stran vseh zatiranih in izkoriščanih, ne glede na politični režim in deželo, da bi bili v čimbolj tesnem stiku s tem „počlovečevanjem“ Cerkve, zato ta publikacija (Cerkveni dokumenti — op. NASE LU-ČI).

DRUŽINA, Ljubljana,
25. marca 1979, str. 6.

Sele pri Klopinskem jezeru na Koroškem. V ozadju na desni gora Peca.

(nadaljevanje s strani 10)

godbeniki dobili Gallusove značke kot priznanje za dolgoletno delovanje na glasbenem področju.

RAČE — Podjetje „Pinus“ v Račah je dalo letos na tržišče novo sredstvo za uničevanje plevela v vinogradih in sadovnjakih, imenovano „Roundup“ in novo sredstvo za uničevanje travnatih širokolistnatih plevelov v koruzi — „Laso atrapin“.

RIBNICA — Turistično društvo Ribnica sodeluje z ostalimi jugoslovanskimi izdelovalci spominkov in predmetov domače obrti na sejmu v Münchnu. Ribničani so razstavljali suho robo ter lončarske izdelke in spominke.

SLOVENJ GRADEC — Slovenjgračani in prebivalci vse Mislinjske doline so za „Svetovni dan zdravja“ (6. april) dobili lepo darilo: nov, sodobno opremljen zdravstveni dom. Novi dom ima blizu 3000 kvadratnih metrov površine.

ŠT. JERNEJ — Klub za konjski šport v Št. Jerneju na Dolenjskem upa, da bo lahko letošnje jesensko tekmo priredil že na preurejeni dirkalni stezi. Pred nedavnim so namreč začeli obnavljati edini dolenjski hipodrom. Stezo bodo razširili za tri metre in postavili tribuno za gledalce.

ŠMARJE PRI KOPRU — Tu je bilo praznovanje „Dneva krščanskih mater“. Otroški pevski zbor ter vokalno-instrumentalna skupina „Klicarji“, ki jo sestavljajo štirje mladi primorski duhovniki, so priredili praznovanje krščanskih mater, povezano s praznikom Gospodovega oznanjenja — 25. marca.

TREBNJE — Trebanjski mladinci so sredi aprila priredili literarni večer, na katerem so predstavili najboljše literarne prispevke, ki so bili objavljeni v njihovem glasilu „Mi mladi“.

TRST — V tukajšnjem Kulturnem domu je bil slavnostni koncert ob zaključku letošnje prireditve „Primorska poje“. Na letošnji reviji „Primorska poje“ je sodelovalo 11 zborov z več kot 3500 pevci.

VIRŠTANJ — Tu čaka na polnitev več kot deset vagonov belega vina letnik 1977 ter po dobrih deset vagonov belega in rdečega vina z lanske letošnje trgatve.

vetih, ulomili vrata in začeli z rušenjem.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 3. aprila 1979, str. 3.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:

KAJ POMENI KOLEKTIVNO VODSTVO?

Sodobna, na Zahod spominjajoča velikodušnost lesketajočega se morja luči, živahni promet in polne, z okusom urejene izložbe — to je prvi vtis, ki ga dobi nekdo ob prihodu z letališča v Beograd. Ljudje imajo denar — poprečne plače 5000 dinarjev (od 500 do 600 mark) se po znesku in kupni moči počasi približujejo zahodnim merilom. Kmalu pa človek opazi tudi drugo plat: ni mesa, ni kave, težave so zdaj s tem zdaj z onim. Revija *NIN* se v dolgih člankih ukvarja z vprašanjem preskrbe mest, torej z vprašanjem, ki se je zdelo že od petdesetih let rešeno. Poleg tega imajo denar ljudje, podjetja pa ne. Zdi se, da ga ni nobenemu od obeh zadosti.

Veliko nasprotje, ki vlada trenutno v Jugoslaviji, pa ni znotraj gospodarstva, ampak vse bolj med bolj ali manj „normalno“ se razvijajočim gospodarskim in družbenim življenjem na eni strani in med političnim strojem, ki je vedno bolj zaznamovan od razkrajajočih dejavnikov, na drugi strani. Jugoslovanski politični aparat je živčen, počuti se negotovega in odziva se nerazumno. S tem je vprašanje, kaj bo „po Titu“, za Jugoslavijo in za mejne dežele postavljeno na nov način.

V političnih krogih je prišlo v pozni jeseni čez noč do mrzlice; prišlo je do političnih kratkih stikov v ukrepanju ne le nasproti eni, marveč istočasno nasproti več sosednjim državam, vključno nasproti ZR Nemčiji. Prišlo je do živčnih, pretiranih reakcij nasproti notranjim pojavom. Bakarić je nenadoma prevzel način govorjenja tajnika hrvaškega CK Baltića, ki velja za skrajneža, Tito je potem grožnje

proti dozdevni notranji opoziciji še stopnjeval. Novembra se je pojavila Titova dvomljiva pobuda o „kolektivnem vodstvu“ in „enoletnem mandatu“. Ob njej se je ves vodstveni aparat prestrašil. Nekateri strumni podvodje, kot Bošnjak Mikulić, so takoj zahrumeli svoj „K poveľju!“, zahtevali „takojšnje“ izvedbo zamisli, šele kasneje pa so začeli tuhtati, kakšne nepredvidene težave utegne stvar sprožiti.

Pri tem tuhtanju so še danes. Črnogorec Žarković, eden od 24-članskega partijskega predsedstva, je pred kratkim dejal: „Najprej se je treba zagotoviti, da bo kolektivno vodstvo in enoletni mandat vrhovnih funkcionarjev dejansko rodil okrepitev demokratičnih samoupravnih mehanizmov, ne pa namesto tega koristil ‚drugim‘“. Pod „drugimi“ je mislil Žarković birokratske aparate. Razumljivo: sleherna oslabitev političnega vrha, tudi zaradi prehitrega menjavanja, mora nujno okrepiti upravo, ki je stalna.

Žarković je bil mnenja, da sicer drži, da za večino političnih mest ustava, ki je bila izdelana šele pred nekaj leti, ne dopušča, da bi že sedaj vpeljavali vanja kolektivno vodstvo in enoletni mandat. A, tako Žarković, čemu naj bi se na to ozirali, saj so z novimi načeli „vsi soglasni“. Spričo tega zgleđa „revolucionarne zakonitosti“ ni čudno, če v Jugoslaviji tudi na nižjih ravneh uprave in gospodarstva ne jemljejo predpisov preveč resno.

Važna posledica načela o „kolektivnem vodstvu“ za jugoslovansko partijsko in državno vodstvo je, da ima sedaj dejansko vseh 23 članov partijskega predsedstva enako začetno možnost za boj za oblast, ki ga je prej ko slej po Titovem odhodu pričakovati. To pomeni veliko nejasnosti in vedno znova menjajočih se zavezništev. Prav lahko bi se namerilo, da bi prišla po Titovem odhodu v vodstvo povsem nova, širšemu krogu doslej neznana osebnost.

Na delo partijskega predsedstva bosta slej ko prej vplivala dva dodatna dejavnika:

Na eni strani vojska kot opora za ohranitev sistema in državne nedotakljivosti. Z vojsko, posredno celó njej podrejena, je policija. V Beogradu zatrjujejo, da je policija danes pod nadzorstvom partijskih organov, da torej ne more povsem samostojno delovati, kot svoj čas pod Rankovičem. Človek bi večkrat rad verjel prav nasprotno, saj je dobila policija za obrambo pred državi sovražnim rovarjem doma in v tujini tako široka pooblastila, da je videti njeno ravnanje kot vmešavanje na druga področja oblasti.

Drugi dejavniki, ki utegnejo od zunaj vplivati na predsedstvo, so pa politični aparati posameznih delnih republik. „Močni ljudje“ po republikah so bili odpravljeni, novi se pa še niso mogli izoblikovati. Neposredna udeležba republiških voditeljev pri zveznem vodstvu se je s „kolektivnim vodstvom“ še okrepila. Na državno družbenem področju se je pristojnost republik povečala in proces usklajanja stališč znotraj Jugoslavije je danes težji.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 28. marca 1979, str. 10.

KATOLIŠKI GLAS:

EVROPSKI VZHOD V SOVJETSKIH SPONAH

Vsako jutro, že pred šestó uro, pozdravi milijone prebivalcev vzhodne Evrope nenavaden radijski koncert. S šumom in ropotanjem se od nekod izza Urala oglasi neka sovjetska radijska postaja. Nekaj sekund za tem ji sledi druga iz Ukrajine in kmalu se jima pridružijo z ropotanjem in žvižganjem še češkoslovaške, bolgarske in druge. Nad 2500 jih je in vodijo jih sovjetski radijski tehniki. Vse pa imajo namen motiti zahodne radijske oddaje.

Po več kot tridesetih letih, odkar si jo je podvrgel Stalin, je vzhodna Evropa še vedno pod popolnim nadzorstvom Sovjetske zveze. To nadzorstvo je tako popolno, da neka kmetijska zadruga na Ogrskem brez odobritve Moskve ne more zamenjati vrste semena in

neka šola v Pragi ne premakniti šolskih počitnic, ravnatelj vzhodnonemške železarne pa ne more dati ugasniti plavža zaradi popravila, ne da bi za to vedel in mu dovolil nekdo iz Moskve.

Središča za takšno nadzorstvo do vseh nadrobnosti se nahajajo v velikih palačah v srcu Moskve.

Prva zgradba je sedež Varšavskega pakta, ki bi moralo biti združenje enakopravnih. V resnici pa je v celoti podrejeno sovjetskemu obrambnemu ministrstvu. Vsi višji poveljniki Varšavskega pakta so Rusi. Ti nadzorujejo oborožene sile tudi v satelitskih državah. Na Poljskem npr. general Ščeglov; člani njegovega štaba, sto po številu, imajo urade kar v glavnem stanu poljske vojske.

Sovjetski nadzorovalci morajo
(dalje na strani 31)

Socialistična Kitajska je napadla socialistični Vietnam, ki je bil napadel socialistično Kambodžo. Izkazalo se je, kar je bilo že davno znano: nasilje rodi nasilje, tisti, ki plača, je pa človek, zmeraj človek, v vsaki revoluciji, v vsaki vojni. Tudi v socialističnih revolucijah in v vojnah med socialističnimi državami. Vedno plača človek, ker postane plen nekega svetovnega nazora: ta postane malik, človek pa njegova žrtev, pa naj bo proti revoluciji ali pa zanjo. Zato nima smisla, da danes poveľčujejo žrtve, ki so padle za revolucijo, in sramotijo tiste, ki so padli proti revoluciji: eni in drugi so žrtve svetovnega nazora, ki je postal malik. Malik sta bila fašizem in nacionalsocializem, malik je komunistični svetovni nazor. Koliko žrtve bodo še požrli slični maliki, da pridejo ljudje k pameti?

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 8. marca 1979, str. 1.

cvetje v jeseni

„pretresla me je ljubezen, enaka viharju, enaka nevihti — prišla je pozno — kakor pride časih kako cvetje v pozni jeseni — sadu ni rodila, kakor ga ne rodi jesenski cvet“.

Osemtridesetletni pisatelj Ivan Tavčar, odvetnik, se je odpravil po zdravnikovem nasvetu k sorodnikom Presečnikovim na Jelovo brdo pod Blegoš. Na poti je dohitel kočarja Šimna Skalarja, ki se je vračal iz šestnajstletne ječe: tam je bil po krivici, češ da je bil v sporu ubil gruntarja Kalarja.

Pri Presečnikovih so Tavčarja lepo sprejeli. Ta se je popolnoma vživel v njihovo življenje: z njimi je kosil otavo, z njimi jedel, z njihovo precej mlajšo hčerko in svojo sestrično Meto je šel k maši in shodu na Gori.

Delo na kmetiji se je vrstilo: žito so bili omlatili, potem so se spravili na steljo in listje.

Da se bo pozimi kurilo, smo pordli v bregu pod Kalom deset starih bukev. K sekanju me niso pustili, ker pade drevo nerodno, če ni prav sekano. Če se pa nerodno postaviš, te lahko veje padajočega debla, če drugega ne, prav občut-

no opraskajo. Ko je ležala bukev na zemlji, sem jo pa s krivačem klestil in obsekaval uspešneje od Danijela, ki je najrajši dosti govoril in malo delal.

Tako je tekel čas in že so lešniki dozorevali. Robčevina je postajala od dne do dne bolj rumena in če si vzeli iz nje sad, je bil sajast in rjav. Prijajala so pisma in nič več nisem mogel odlasati z odhodom. Hotel pa sem kot zavzet hribolazec še prej na Blegoš. Ta sicer ni kaj posebnega; če mu pa tičiš ravno v vznožju, bi bila sramota, ko bi staremu prijatelju ne zlezal na plešasto glavo. Skoraj šest tednov sem že tičal na Jelovem brdu in delo me je obsekalo, kakor obseka tesar svoj tram v smrekovem gozdu; bil sem tenak in vitek, da sem lahko lazil po hribih.

Po večerji smo še nekaj časa obsedeli pri mizi. Povedal sem, da grem zjutraj na Blegoš, češ da že pet let nisem bil gori.

„Oh-ta,“ se je oglasila Meta, „mati, ali grem lahko z njim?“

Mati je bila v vsakem oziru prva inštanca. Odgovoril pa je oče Boštjan:

„Čemu boš hodila? Zate je prehuda pot; sicer pa tudi doma lahko dobiš kaj potrebnega dela.“ Besedo „potrebnega“ je mož poudaril s posebnim naglasom.

Meti se je povesila šobica in prav nič prijazno ni pogledala svojega roditelja. Nasproti dvema ženskama pa gospodar ni prodril, kar je samo ob sebi umevno. Barba ni dolgo premišljevala:

„Čemu bi ne šla? S svojim človekom bo vendar še smela, če jo vzame s sabo. Kar šla bo!“

S tem je bila za Boštjana pravda zgubljena.

Drugo jutro ob osmih sva odšla. V svoji bisagi sem vzel nekaj s sabo, pa ne preveč. Pa ne sme kdo misliti, da sem nosil na nogah visoke nogavice ali pa kake binglja-joče hlačice ob kolenih. Vse to se pred Presečnikovo hčerjo ni smelo nositi, ker je bilo grdo in smešno.

Hodila sva po lepih senožetih pod Koprivnikom, kjer rase mnogo leščevja. Tisto leto je bilo rodovitno, zategadelj ni čuda, da sva takoj krenila s pota in lazila od grma do grma. Tekmovala sva, kdo

dobi več lešnikov in kdo večjo kobilico. Zmagala je Meta, ki je imela oko kakor ververica in tudi spretnost ne manjšo od ververice, če je bilo treba samca ali pa kobilico upogniti z veje. Prekosila me je v vsakem oziru. Staknila je kobilico, ki je štela osem lešnikov. Žal sta bila vmes dva slaba, katerih jedri sta bili gluhi.

„Ali bo mati vesela,“ se je bahala Meta, „ko bo videla moje lešnike! To bo potresve o božiču!“

Ko sva se vrnila na pot, je že iskala dva pripravna kamna, s katerima je trla svoje lešnike. Ko sva dospela do Kala, ji ni bilo skoraj nič ostalo, tako da je potrla in pozobala še zadnji ostanek rekoč:

„Ej, saj bo letos dosti orehovi!“

Na Kalu sva poiskala najprej po vsej Selški in Poljanski dolini siloviti studenec, ki s svojo imenitno vodo hladi in krepi potnike na Blegoš. Napolnila sva steklenico in povedati moram, da je bila potem voda na vrhu skoraj še ravno tako mrzla kakor na Kalu pri vrelcu.

S sedla sva krenila ne na strmo pot, temveč na lahno. Ta vodi daleč naokrog za Blegošem, dokler ne pripelje na Mali Blegoš. Prijetna je bila ta hoja; povsod zeleno bukovje, jelke in smreke. Vmes so poganjale pri tleh v velikih šopih hudičele (rododendron), a ne spominjam se, so li nosile še kak pozabljen cvet ali ne; pač pa se dobro spominjam, da so po bukvah napravljali velik nemir sivkastomodri brglezi, ki so čakali po debelih gor in dol. Če sta se srečala z grahastim plezavčkom, ki pleza samo gor, dol pa ne more, ga je sivomodri hudobnež takoj pognal, da se je čulo obilo tankega čivkanja.

Tisti dan sem hotel Meti govoriti o svoji ljubezni ter ji na dolgo in široko razložiti, da mora postati moja žena in da jo bom dal v mesto, kjer se nauči kuhanja in nemške govorce. Skoval sem si bil popoln načrt, ki pa je bil — česar se takrat še nisem zavedal — pone srečen in neporabljen. To planinsko rožo presaditi v gosposko zemljo je moralo ostati brezuspešno delo. Ali tisti dan mi je na poti okrog Blegoša tičal ta neusmiljeni načrt v glavi in čakal sem le na priliko, da bi ga stresel pred deklico. Pa govori o ljubezni, če je Meta kar

meni nič tebi nič počepnila na zemljo, stolkla sredi pota zadnja lešnika in ju s slastjo shrustala s svojimi belimi zobčki: „Joj, kako so dobri!“

Časih sva se srečala s pogledi; nekaj se je zasvetilo iz njenega očesa, ali vzlic temu je dejala:

„Nikar me tako čudno ne glej!“

Kako naj bi bil torej govoril o svoji ljubezni! Danes je bila zgolj otrok, ki se je veselil, da je smel biti v moji družbi.

Dospela sva do Ajdove rebri. Na desno in levo je bil gozd izsekan. Zategadelj je rasla tam dolga trava, vmes pa vse polno rdečih jagod. Te so bile sicer že vse obrađane, ker jih zobljejo ptice in kače; pa se je Meti vendar še posrečilo, da je dobila rastlino, na kateri staviseli dve rdeči jagodi. Na enem vršičku pa je čepel majhen, bel cvet. Bila je presrečna: „Eno meni, eno tebi!“ Z ustnicami je odtrgala jagodo, nato pa brez vsake zadrege meni ponudila šopek. Zauži sem sad kakor ona, cvet pa sem spravil z veliko skrbnostjo v listnico.

„Proč vrzi!“ je zahitela.

„V mestu me bo cvetje spominjalo nate, Meta.“ Nekaj rdečice se ji je prikazalo na licu, vendar stvari ni več omenjala.

Ko sva dospela na Mali Blegoš, se nama je odkril Porezen v svoji dolgočasnosti in odkrila se nama je Črna prst v svoji čudoviti lepoti. Luže na Malem Blegošu so bile suhe in tudi ovac ni bilo, ki se navadno v čredah tam pasejo. Pred nama se je dvigala visoka glava starega Blegoša.

Ker je danes prvič hodila na goru, se ji je poznalo, da je razočarana. Menila je, da sva že na vrhu, dočim sva bila šele na Malem Blegošu. Zdihovala je, no, pa sva sedla in počivala.

Po odpočitku sva lezla počasi navzgor, in sicer po stezah, ki jih je mnogo, pa so vse nezanesljive. Nekaj časa pripravno hodiš, v hipu pa ti zgine steza izpod noge, da sam ne veš kdaj. Nato moraš plezati po gladki travi, dokler ne stakneš druge steze, ki pa te ravno tako slepari kot prejšnja. Utrudljiva je taka hoja.

Med slovenskimi gorami naš Blegoš ni velik. In ne obdaja ga

veličastnost, ki obdaja naše snežnike in katere je že sosed Rati-tovec nekoliko deležen. Obdaja ga samo ponižna lepota skromne slovenske planine, ki ne pozna večnega snega, ne neplodnih mlevov in ne divjih prepadov. Ali vzlic temu stotero poplača v svoji skromnosti truda polno pot, ki si jo moral prehoditi do njegove tratnate strehe.

To sva občutila z Meto, ko sva obstala na vrhu. Do svojega sedemnajstega leta je živela v vznožju Blegoša, a do danes še ni bila na njem. Če bi po vaseh okoli Jelovega brda povpraševali, bi se takoj izkazalo, da vsaj dve tretjini prebivalstva še nikdar ni bilo na Blegošu. Naši kmetje hodijo pač le tja, kamor jih vodi delo.

Meta se ni mogla oddahnuti, tako jo je bil prevzel lep razgled. Nebo sicer ni bilo prav jasno in sapa je podila oblake nad vrhom, da so kakor ovce hiteli proti jugu. Gorenjski in kamniški snežniki so se kazali v vsej svoji čistoti. Od Triglava pa do Ojstrice sem ji moral naštetati vse bele očake in navesti njihova imena. Odprl se je svet, o katerem se Meti do danes še sanjalo ni.

Pravijo, da se proti jugu vidi Jadransko morje. Bil sem mnogokrat na Blegošu, a morja nisem nikdar ugledal. Danes se je daleč tam spodaj nekaj kadilo; vzlic temu je dekletrovdovratno trdilo, da natančno razločuje modro morje.

Nato sva se ozrla k strani, kjer leži slovenska bela Ljubljana. Kdor ima dobro oko, lahko opazi ljubljanski grad, a jaz ga nisem mogel nikdar opaziti. Mogoče pa je, da ga je Meta z bistrim očesom vendarle opazila. Spregovorila je:

„Tam je torej Ljubljana, kjer ti stanuješ.“ Zamislila se je in pri tem se je morda zavedela, da v kratkem odidem. Videlo se je, da ji je žalost prepregla obrazek. Zamolklo je vprašala:

„Kdaj spet prideš?“

„Če prej ne, k tvoji poroki, ko se boš možila, Meta. Tisti dan hočem plesati!“

Nevoljno je viknila: „Nič.“ Ta „nič“ je bil vedno dokaz, da je naša Meta huda.

Dolgo je zrla proti jugu, kjer je v svoji domišljiji gledala sinje Ja-

dransko morje. Pri tem mi ni mogla prikriti, da se ji je ob levem očesu utrnila prav drobna solza in ji lezla po licu. Obrnila se je čisto od mene, da bi ne opazil, kako si je obrisala mokro lice. Pa sem vendar opazil.

Da bi jo premotil, sem jo pozval, da pojdiva gledat, če bi se dobilo še kaj planinskega cvetja. To rase samo na selški strani Blegoša. Ta breg sva torej prehodila in preiskala. Hudičel je bilo vse polno, pa ni bilo cvetja na njih. Prav tako ni bilo murk, katerih je ob pravem času prav mnogo. Skoraj ni bilo pričakovati uspeha, bilo je že prepozno.

„Tu je pa zvezdica!“ je vzkliknala Meta in res izbrskala iz goste trave zakasnelo, majhno zelenkasto planiko, ki jo je časih dobili na Blegošu; kako leto jih je več, drugo leto pa zopet ni nobene. Po daljšem iskanju sva jih še nekaj staknila v travi in Meta je vse skupaj obdržala za spomin na tisti dan, ko je bila z mano na Blegošu.

Nato sva sedla v eno malih dolinic, ki so značilne za Blegošev vrh. Čas je bilo, da se po dolgih

hoji nekoliko okrepčava. S sabo nisva imela bogve kaj. S ponosom lahko rečem, da nisem nikdar zastopal stališča tistih vedno lačnih in vedno žejnih hribolazcev, ki bi najrajši vzeli s sabo na Kredarico ali na Begunjščico težko obloženega velbloda.

Pri tej priliki je pokazala Meta vse dobre lastnosti male gospodinje. Odvezala je ponižno bisazičo in z važnim obrazom razvrstila po trati, kar sva imela s sabo: za vsakega kos črnega kruha, nekaj suhih češpelj in nekaj orehov. Prinesla je tudi dva kamna, da bi mogla orehe tolči. Vmes pa je postavila steklenico, v katero sva bila na Kalu nalovila mrzle studenčnice.

„Da bova laže pila,“ je omenila z veliko resnostjo, „sem vzela od doma repuljico, ker je grdo piti iz same steklenice.“

Tolkla sva orehe in jedla jedra s črnim kruhom, kar je dobro. Tudi suhe češplje sva jedla s črnim kruhom, kar zopet ni slabò. Hladno vodo sva pa pila iz ene in iste „repuljice“ in kakor zaljubljen dijak sem pil vedno na istem mestu, kamor je bila poprej pritisnila svoja rožnata usteca Meta.

Planinski blagor!

Preobdala jo je moč gorskega zraka in oči so ji lezle skupaj. Meta je hotela spati. Napravil sem ji iz bisaziče majhno vzglavje, nakar je legla in takoj zaspala. Nad nama so se še vedno podilil proti ju-

gu sivi oblaki, da je bilo sonce največkrat zakrito. Sicer pa pripeka itak ni bila posebno močna, tako da je deklica lahko dobro spala. Z obrazom je bila obrnjena proti meni in mirno je sopla. Spanje pa ji je prignalo nekaj vročine v glavo, da so se ji delale rože na licih.

Bil sem sam ž njo na zapuščeni gorski višini. Ko so jo objemali moji pogledi, sem prav živo občutil, da bi bilo skoraj nemogoče, da bi se kdaj ločil od nje. V kratki dobi mojega bivanja na Jelovem brdu sta zrastle najini duši ena k drugi. Pri vsakem delu sva bila dan za dnem skupaj in pravi čudež je bil, če me je Meta za kratek trenutek zapustila. Zatorej me je tu na vrhu Blegoša silno mučila misel, kaj mi je početi. Gotovo, šel sem že skoraj predaleč. Igračkanja z mlado dušo bi tudi sorodstvo, ki naju je vezalo, ne moglo opravičiti. Jezil sem se sam nase, da sem mogel tako čisto pozabiti na svoja leta in da sem se obnašal kakor smešni starec, ki je lazil nek-daj za Suzano, ko se je kopala.

A vsi ti očitki niso olajšali mojih muk. Ko je v ljubki mladosti ležala tako pred mano in ko je v spanju še celo spregovorila nekaj besed, ki jih pa nisem razumel, je postajala moja jeza še silnejša. Zdelo se mi je, da sem zagrešil neodpustljiv greh, ko sem motil ravnotežje mlade duše. Kaj naj počnem? Bil bi ji lahko oče, a sedaj naj jo vzamem? Morda kakor kralj David

Moabičanko, da ga je grela v postelji?

Ozrl sem se na vitko telo, ki je tako naravno počivalo na zeleni trati; obenem sem si predstavljal, kako bi bilo to telesce, če bi ga vtaknil v tiste smešne cunjce, v katere tako rade lezejo naše gospe in gospodične. In kak bi bil ta obrazek, če ga potisnem pod tisto, kar imenujejo gosposke ženske klobuk, ki je vselej nekaj zmečkane, nekaj pomandranega, nekaj takega, kar ni ničemur podobno, kar je vrhunec neokusnosti in kar pametnega človeka z največjo silo odganja od žensk. V taki smešnosti naj bi živela Meta z Jelovega brda; prej kot poteče leto, jo pograbi jetika in jaz naj postanem njen morilec.

Z očitkom za očitkom sem obteževal svojo trpečo dušo. Tudi mlada je še in še precbje otročja. Ko stopi v pametnejšo dobo, bo sprevidela, da to, kar je vezalo mene in njo, ni bila prava ljubezen. Pride drug, ki zdrami njeno srce, pa bo nesrečna ona in nesrečen postanem tudi jaz, ker se nisem mogel krotiti ob času, ko se je lahko še vse zadržalo.

Pričela se mi je oglašati pamet in ker se ji vendar nisem hotel docela odpovedati, sem sklenil, da bo najboljšje, če počakam leto dni ta čas naj se deklica razvije in morda se kmalu zave, da nisem edini moški na svetu. Če me do tedaj pozabi, tudi prav, vsaj sam sebi ne bom imel potem ničesar očitati.

Ko sem zopet pogledal po Meti, je odprla svoje temne oči. Neprestano jih je upirala vame in dozdevalo se mi je, da sipajo iz njih žarki ljubezni in sreče. A vendar hočem čakati še celo leto.

Čas je bil, da se odpraviva. Sedaj sva hodila po krajši, a zelo strmi poti, ki vodi neposredno do Kala. Sonce je stalo še visoko in skoraj še ni bilo čuti iz gozda živali. Ko sva zapuščala trato, je hreščila izmed pečin jata skalnih jerebic in se spustila v nižino, da je bilo videti, kakor bi padalo kamenje v dol. Mestoma je bila taka strmina, da sva se, držeč se za roko, spuščala od debela do debela. Tu in tam je zabučal z drevesa divji petelin; čula sva bučanje, a orja-

ka nama je zakrivalo vejevje. Včasih je zaropotala za njim kokoš, pa je tudi nisva ugledala.

Z zdihovanjem sva končno prilezla na Kal, kjer sva se v zapuščeni oglarski lopi odpočila. Prinesla sva vode od studentca in se okrepčala ž njo.

Na sedlu je majhna ravnina, na kateri so takrat rasle štiri smreke v štirikotu in do trideset korakov druga od druge.

Meta se je bila odpočila in zatorej se je je polastila zopet otročnost. Smeje se je zaklicala: „Loviva se žiberdaj!“ Že je tičala za smreko in govorila mi je, naj se postavim za drugo.

Ko sem stal pri svojem deblu, je zaklicala veselo: „Žiberdaj!“ Podala se je v beg do bližnjega drevesa.

Moja pravica pa je bila leteti počez. Če sem jo prej ujel, kot se je dotaknila omenjenega bližnjega drevesa, je bil „žiberdaj“ zame dobljen. In res sem jo ujel. Nosila je podkovane čizme, zatorej ni bila prav urna. Obtičala mi je v rokah. Ker pa v hitrici nisem mogel paziti, sem se je dotaknil na nedovoljenem mestu in morda še prehudu.

Vsa trda je postala in ihte je zastokala: „To pa nič ni!“

Takoj sem jo izpustil. A Meta je gledala s tako grozo name, da sem vedel, da je v tistem trenutku pričela slutiti, da je možki za vsako žensko največja zverina.

„Pojdiva domu!“ je zaječala.

Do doma ni spregovorila besedice. Samo sedaj in sedaj me je premerila s plahim očesom, prav kakor bi ne mogla verjeti, da se ji je kaj takega pripetilo.

Skoraj pri vasi sva srečala Luco. Imela je koš ob rami in srp v roki.

„No, Luca, kam pa, kam?“ jo vprašam.

Bolezen se ji je še vedno poznala in bila je kakor suh list, ki je ležal vso zimo pod snegom. Odgovorila je:

„V Kalarjevo dolino grem in počela bom ‚vranje noge‘. Dosti jih tam raste, Kalar pa je ukazal, da jih lahko požanjam. Za prašiče so pa le dobre.“

Obraz ji je pričel žareti in neka-

Beseda „žival“ ali pa še celo „živalca“ je v našem pogorju najnežnejši izraz ljubezni ali sočutja

ko slovesno je pričela pripovedovati:

„Gotovo še ne veste, da bo naš Matiček šel v službo h Kalarju. Komaj sedemnajst let ima, pa bo že za volarja. Tekój se mi dobro zdii“

„Kako je pa s Šimnom?“

„Šimen, ta je pa žival. Dela, pa veliko ne more. Gradiška še vedno je na njem.“

Beseda „žival“ ali pa še celo „živalca“ je v našem pogorju najnežnejši izraz ljubezni ali sočutja. Ko sem ta izraz vpeljal v slovensko povest, sem se moral s Stritarjem skoraj boriti, da mi ga ni črtal; pokojni Erjavec, ki je bil najmehkejša, pa tudi najplemenitejša slovenska duša, mi pa „živali“ v mojem „Tržačanu“ sploh ni mogel nikdar odpustiti. Niti Stritar niti Erjavec me nista mogla predrugačiti: „živalca“ je naš najnežnejši izraz ljubezni ali pa usmiljenja.

Luca se je odpravljala: „Vranja noga se sama ne požanje.“ Zopet je z žarečim obrazom ponovila: „To pa vama povem, tekój sem vesela, da pride fant h Kalarju!“

VIII

DRUGI DAN še nisem odšel. Pripetilo se je, kar se je pri Presečnikovih vsako leto nekajkrat pripetilo: Liza in Danijel sta se sprla. Pred hlevom, tako da vaškim otročajem ni ostalo prikrito, sta se nekaj ruvala. Na koncu pa je bil Danijel tako rekoč pred vso vasjo tepen. Pri nas je namreč navada, da sme ženska, če je slabe volje, tudi udariti; sramota pa je, če možki žensko tepe. Veliko pretepov sem že videl; ko je dekle vleklo svojega

iz tolpe pretepačev, so padali trdi udarci, a na dekle ni padel niti eden, in najsi je bilo še tako sitno.

V Danijelu je vse kipelo, ni pa smel udariti nazaj. Zatorej je Presečniku „ušel“ in izginil od dela, da niso vedeli, kam. Njegovo delo sem moral opraviti jaz, ker gospodar ni zmožal vsega.

Potekel je prvi dan, a Danijela od nikoder. Tudi drugi dan se je bližal koncu, a Danijela še vedno od nikoder. Bili smo že pri večerji, ko jo prilomasti v hišo. Sédel je takoj pri vratih na klop pod sklednik in spregovoril: „Le kdo naj mi katero reče!“

Škripal je z zobmi in srdito stezal roke kvišku. Zadel je ob žličnik na steni, da se je sprožil in padel po tleh. Žlice in kuhalnice so letele na vse strani.

Liza je vstala od mize, pobrala žličnik in kar se je bilo raztréslo iz njega. Pri tem ni spregovorila besedice, kar je hlapčeta še bolj stogotilo.

Škripal je: „Táko bo mene tolklo! Le čakaj, saj boš nekoč moja žena! Ti! Ti!“

Liza je pobrala svoje reči in jih odnesla v vežo.

Če tepe mož svojo ženo, to sicer ni lepo, a ni sramotno, kot je tedaj, če udariš tujo žensko.

Tisti večer je jedel z nami karlovški Anžon, znana prikazen v pogorju. Iz karlovškega mlina mu je bil oče izgovoril strm in malo rodoviten breg, bratje pa so mu pomagali, da je na tem bregu postavil leseno kočo, v kateri je prebival. Kar je potreboval, si je s trudom pridelal v teh svojih melinah, kjer je vsako leto prekopal nekaj ledine. Ostalo pa mu je še toliko senožeti, da je redil v hlevu kravico. Postranski zaslužek si je dobival s tem, da je hodil na Tolminsko po nože in nožičke, če je dobil kako naročilo.

Bil je velik čudak, a ljudje so ga imeli radi. Tudi k Presečnikovim je zahajal in umelo se je, da mora sestri za mizo in jesti. Prihajal ni samo zaradi tolminskih nožičkov, prihajal je tudi zaradi Lize. Star je bil nad petdeset let, a njegova večna želja je bila, da bi mu Bog odkazal ženico, ki bi malo jedla — glavno je moral sne-

Cvetoče narcise na Golici nad Jesenicami.

sti sam, ker je bil visok kot hrast in širok kot hiša — in veliko delala. Tudi otrók je hotel imeti, ker je zakon zato vpeljan, da se dobe otroci.

Karlovški Anžon je tisti večer prinesel gospodarju naročeni nožiček, po katerega je bil „bruhrnil“ na Tolminsko, Lizi pa ruto rumenih hrušk, po katere je bil „bruhrnil“ na Cerkljansko. Že nekaj let sèm je prinašal Presečnikovi dekli te hruške in upal je, da ji z njimi polagoma omehča srce, da postane njegova žena. Liza je leto za letom hruške pohrustala, svojega kozavega Danijela pa vendarle ni hotela pustiti. Vzlic temu je gojil Danijel grdo jezo na Anžona in tudi ta večer je prišel prejkone samo zategadelj domov, ker je slišal, da je oni v hiši. Ni se mu videlo previdno puščati Lizo sámo s snubačem, ki je imel njivo, kočo, „hlev in kravšeta“.

Ko se je Liza zopet vrnila v hišo, je hlapče znova zakričal:

„Le čakaj, ko boš moja, potlej boš videla, kdo bo tepel v hiši, stara rejta ti!“

Oglasil se je Anžon počasi in važno:

„Z žensko se lahko tudi drugače govori, bi jaz dejal.“

To je Danijela močno razpalilo:

„Kaj se boš ti zame menil! Jaz bi dejal,“ je oponašal karlovškega govorico, „da človek lahko kaj stakne.“

Ker je bilo še nekaj v skledi, je karlovški nekajkrat zajel, nakar je počasi položil žlico na mizo. Nato je brez jeze in z največjo mirnostjo odgovoril:

„Če te Liza zato jemlje, da jo vsak dan otepaš s polenom, me malo briga. Če te res vzame, bom vsaj vedel, da ni tako pametna, kot sem mislil. Če se hoče na vsak način na poleno možit, je to njen prav. Tako je.“

„Molči!“ se je penil Danijel. „Molči, ti prekleti gorjanec, če ne...!“

In zopet je mirno odgovoril Anžon:

„Kaj: če ne? Poglej vendar,“ je dvignil svojo desnico, veliko kot čoln, „kaj bodo govorile množice, če prideš pod tako roko. Pogineš kot glista pod podplatom. Obrži torej svoj ,če ne‘ zase! To je pametna beseda.“

Anžon je medtem zvelkel grohot svojega telesa izza mize in se je postavil sredi hiše.

Hlapče se ni dal potolažiti:

„Jaz naj bi tebi molčal? Prid sem, pa kmalu zveš, koliko velja moj ,če ne‘! Vsakega naj bi se že ball!“

Anžon je pristopil:

„No, no, kaj pa bo, no?“

V hipu je tičal Danijel v njem.

„Poglej ga,“ je govoril karlovški počasi, „vame je bruhrnil! Ti žival, ti!“ S svojo obširno roko ga je brez težave dvignil in vzdignil proti stropu, nakar ga je spustil, da je Danijel z vso težo svojega pija-nega telesa tlesknil po hišnem tlaku. Oni pa se je zasmeljal: „Zdaj vem, koliko velja tvoj ,če ne‘.“

Danijel je sicer težko padel, a zgodilo se mu ni nič. Takoj je zopet stal na nogah in bliskoma je imel v rokah dobro nabrušeni tolminski nožiček.

Ženske so od strahu zavpile in Boštjan je zakričal izza mize. „Z nožem ne!“

Samo Anžon se ni razburil. Boštjanu je spregovoril:

„Malo počakaj!“

Nato se je obrnil proti Danijelu:

„Torej z nožičkom, z nožičkom me češ, s tistim, ki sem ti ga jest s Tolminskega prinesel. Poglej no! Ali misliš, da za take reči bruham na Tolminsko? Poglej, no!“

Dasi so bili Anžonovi udi kakor hloidi, ki se dajo le težko in neokretno gibati, je vendar s čudovito hitrostjo z levico ujel Danijela za roko in ga z desnico nekajkrat lopnil po nji rekoč:

„Boš izpustil nožiček, ti hudnikovec, ti!“

Ker Danijel ni takoj izpustil, ga je nekajkrat kresnil z roko po prstih, da jih je takoj kri podplula in da je nožiček zarožiljal po deskah. Nato ga je obrnil in mu z nogo pomagal, da je odletel na klop pod sklednik; tam je pričel hišni hlapec škripati in — jokati, kakor je to navada starega pijanca.

Anžon je pobral nožiček in ga položil pred Boštjana na mizo:

„Ne dajaj takega otroku!“

Obrne se k Lizi:

„Čakaj, Liza, kaj sem že hotel reči? Vidiš, nič se ti ne lažem, pšenica je bila letos dobra in čedno se je mlatila. Proti krompirju tudi ni kaj reči in fižol je bil poln, kakor bi norel. Vse to je res in fruge je bilo pri hiši, da bi lahko vojska živela od nje. Zdaj pa poslušaj! V nedeljo bom pri deseti maši v Poljanah. Nekaj prej bom bruhrnil od doma, da se pogovorim z go-

spodom Jernejem. Če ti je všeč, pa pridi še ti! Morda bova že pri deseti maši prvič oklicana. Množice bodo malo govorile, pa bo še zmeraj boljše, kot če bi se s polenom svatovščina klepala. Če nočeš, pa pusti! A povem ti, da hrušk potem tudi ne bom več nosil. No, pa lahko noč!

S temi besedami je odšel.

Pod sklednikom je bil Danijel med jokom in škripanjem zaspal. Ker se Liza ni zmenila zanj, ga je morala spraviti v slamo mati.

Drugo jutro se je živelo pri hiši, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Po stari navadi se je delalo in Danijel je opravljal svoje posle, kakor bi ne bil nikdar ušel.

Jaz pa sem moral odriniti. Zaradi tega nam je mati Barba napravila boljše kosilo in tudi je nekaj navrila. Še celó belo kavo smo imeli na mizi, kar je bilo takrat nekaj izrednega.

Za slovo smo si segli z očetom in materjo v roke. Pri prihodu nič roke, pri odhodu pa roko — taka je bila tiste dni etiketa v pogorju in po njej si se moral ravnati, če nisi hotel dobiti očitanja, da se ne znaš spodobno obnašati.

„Pa še kaj pridi!“ so se glasile poslovične besede.

Meta me je spremljala, kar sem pričakoval. Nosila mi je veliko ruto, v katero so bili zaviti orehi, češplje, ocvrt bob in, če se ne motim, še celó par klobas. Vse to so mi dali pri slovesu in velika bi bila zamera, če bi hotel tak dar zavrniti. „Ruto o priliki nazaj prinesi,“ je spregovorila Presečnica, ko je izročila culo svoji hčeri.

Pred hlevom sta stala Danijel in Liza, a ne skupaj, vsak na enem koncu poslopja. Milo sta gledala za nama, posebno Danijel je bil potr in žalosten.

„Oh-ta,“ je zastokal, „lepo je bilo, ko si bil tukaj. Kmalu kaj pridi!“

Liza je molčala in se grdo držala, ker je bila še vedno jezna na hlapčeta.

Hodil sem od Jelovega brda proti Malenskemu vrhu in kakor vselej, kadar sem stopal po tej poti, jemal vase lepoto pokrajine. Meta je noseč moja ruto korakala tik mene kot kupček obupa. Kar pogledati si ni upala vame, ker bi

jo drugače zalile sloze. To se ji je videlo.

Ko sva prišla na kraj, kjer je v globoki dolini tičala kočja karlovškega Anžona, opazim tega pri delu v bregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nabirale debele kaplje po obširnem obrazu.

„Hej, zdaj pa greš,“ je kričal, „pa spet prideš. Novo njivo kopljem.“ Bila sva že precěj daleč od njega, ko je še zavpil: „Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!“

Pod Malenskim vrhom sva obstala na mestu, ki mu pravijo „Na poklonu“. To je trata sredi gozda, od koder se vidijo štiri cerkve. Za tabo Mati božji na Gori, pred tabo Sv. Martin v Poljanah, na eni strani Čabrače, na drugi Gabrška gora. Kaki svetniki so tam, tega danes ne morem več povedati. V prejšnjih, bolj pobožnih časih so ljudje na tem mestu obstajali in se proti vsaki cerkvi poklanjali. Ta navada je morala biti med ljudstvom zelo ukoreninjena, ker je v našem pogorju takih „Poklonov“ vse polno.

Tam sva sedla, prejcone z namenom, da bi trenutek ločitve zavlekla. Bilo mi je tako pri srcu, kakor nekaj, ko sem se ob koncu počitnic poslavljaj od doma in od matere, ki me je vselej nekaj pota spremlila. Ko je z vsakim korakom izginil kos domače zemlje, sedaj sleme rojstne hiše, sedaj stolpič na holmu, sedaj teman gozd na Samsonu, sedaj kaj drugega, se mi je odtrgal kos od srca. Takrat sem gledal v neštete gube nabrani obraz one, ki je sedaj že dolgo časa pod zemljo in ki ni imela na svetu drugega kot skrbi in delo; danes pa v obraz deklici, ki je pričela uživati grenke sadove, ki jih rodi vsaka ljubezen na zemlji.

Opazil sem, ko je snela ruto z glave in jo položila na travo, da je nosila v laseh rumeni glavnik, ki se navadno nosi le ob nedeljah in praznikih. Včasih je prav globoko zasopla in obrnila obraz proti meni, kakor bi mi hotela nekaj povedati. Pa ni imela poguma, da bi spregovorila. Končno je posegla v ruto in izvlekla iz nje majhen, bledorumen „bob“, ki je v pogorju iz tako gostega testa, da bi bil bolj za strelivo kakor za živilo.

bo še

predragi braki!

Ameriška ustanova „Accuracy in Media“ („Verodostojnost sredstev poročanja“) je naredila raziskavo o tem, kako so poročali v Ameriki leta 1976 o kršitvah človekovih pravic po raznih delih sveta. Preiskali so poročila dveh vodilnih ameriških listov „New York Times“ in „Washington Post“ ter oddaje postaj CBC, NBC in ABC.

Uspeh: 137 kritičnih člankov in oddaj o Cilu in 90 o Južni Koreji; obe državi sta zahodno usmerjeni. O Severni Koreji so v vseh teh obdobjih v istem času poročali v odklonilnem smislu samo enkrat, čeprav so Severni Korejci prav to leto prekorčili mejno črto z Južno Korejo in s sekirami pobili dva častnika ameriške pomožne vojske. Sedemkrat so kritizirali Kubo, o Kambodži pa je izšlo samo 16 odklonilnih člankov, čeprav je tamkajšnji režim prav v tem času pobil okrog milijon svojih ljudi. Omenjena lista sta natisnila o Južni Afriki in njenem rasizmu 513 poročil, v katerih sta obtožila tamkajšnje razmere. Le malokrat pa sta prikazala položaj v Sovjetski zvezi, čeprav je nedvomno, da živi črnski delavec v industrijskih podjetjih okrog Johannesburga kljub vsemu rasnemu zapostavljanju veliko boljše kot njegov beli kolega v Moskvi.

Zanimivo enostransko poročanje, kajne?

Lep pozdrav!

Uredniki

slovinci po evropi

anglija

LONDON

Ko smo se v postnem času srečavali po raznih krajih širne Britanske, nismo pri maši zaman obnavljali stare zvestobe. Zvestoba ni lahka stvar. Zahteva vztrajnost v dobrem. Njen sad je veselje.

S hvaležnostjo in z veseljem torej poročamo o *mašnih srečanjih* naših preskušanih zvestih rojakov iz Bargoed-a, Aberdare-a, Derby-ja, Wolwerhampton-a, Rothwell-a, Keighley-ja, Bedforda, Rochdale-a in mnogih drugih krajev, kjer živé naši ljudje in katerih zvesto vero samo Bog pozna. Zvestoba dobremu zori, dela človeka zrelega. Bogu pa ni te zvestobe nikdar dovolj.

Naj bodo ta naša redka srečanja v našem materinem jeziku toliko bolj pomembna, iskren, nov, osebni korak k Bogu, ki ga najprej srečamo v svojih bližnjih!

Z veseljem vabimo vse drage rojake na naš SLOVENSKI DAN v Bedford v nedeljo, 20. maja. Ob 12. uri začnemo s sv. mašo na London Rd. Po maši bo v bližnji dvorani kratek kulturni program in nato vesel popoldan. Tokrat bodo dajali ritem našemu slovenskemu krvnemu obtoku fantje ansambla „Sirena“ iz Zahodne Nemčije.

Lepo prosimo, da povabite in se domenite med sabo sami za prevoz. Poiščite in poprašajte zlasti bolj osamljene in morda od nas preveč pozabljene rojake! Naj bo ta naš „Slovenski dan“ predvsem dan skupne zahvale in bratskega srečanja! Zato se naj čuti vsak odgovornega po svojih močeh!

Bog plačaj že vnaprej vsem skritim dušam za delo in pripravljanje, ki ga tak dan zahteva! L. R.

V Bedfordu bo v soboto, 5. maja, ob 6. uri popoldne v katoliški cerkvi na Goldington Rd. sv. maša za žrtve zadnje svetovne vojne. Po sv. maši bo v cerkveni dvorani kratka *proslava* v isti namen. Vetrinjskih žrtev pa se bo posebej spomnil g. profesor F. Sekolec, ki je osebno poznal dobro število vrnjenih. — Kdor ljubi svoj narod, naj na ta dan ne zamudi priložnosti počastiti svojih lastnih bratov in očetov.

Ker mnogi pridejo od daleč, bodo naše pridne ženske poskrbele, da ne bo nihče tisti večer lačen; poskrbeli bomo tudi za pijačo.

Po končani proslavi pa bodo imeli člani Slovenskega kulturnega društva Vel. Britanije svoj redni letni *občni zbor*.

Vsi prisrčno vabljeni!

F. R.

avstrija

DUNAJ

V soboto, 31. marca, je bila na Dunaju *birma*. Med nas je prihitel narodni direktor slovenskih izseljenskih duhovnikov v svetu, škof dr. Stanislav Lenič iz Ljubljane. V klaretinski kapeli v Bennogasse je podelil sedmim birmancem zakrament birme. Trije otroci pa so prvič prejeli tudi sveto obhajilo. Mladino je lepo pripravil na prejem zakramentov salezijanec g. Štefan Ferenčak.

Po maši pri kateri je pel slovenski dunajski pevski zbor pod vodstvom g. Ferenčaka ritmične pesmi, so birmanci in prvoobhajanci odšli v bližnji „Korotan“, kjer so pri pogrnjenih mizah ob škofu in slovenskem župniku p. Ivanu Tomažiču s starši in botri preživeli lep večer. Seveda tudi petja ni manjkalo. Zlasti za one, ki so prišli

iz rodne Slovenije, je bila ta birma res doživetje. Saj doma škofje nimajo toliko časa, da bi se mogli po birmi muditi pri vernikih. Pa tudi birmancem bo ostal ta dan v najlepšem spominu.

V nedeljo, 1. aprila, je g. škof dr. Lenič maševal v „Korotanu“ za Slovence. Z njim sta somaševala še dva duhovnika. Po maši so ljudje spet imeli priložnost pogovoriti se z g. škofom v dvorani.

Upajmo, da bo škofov obisk rodil sadove in da se bodo slovenski dunajski verniki še bolj oklenili svoje božje službe in povezali med seboj. Z nekaj dobre volje ne bo težko napolniti kapele sv. Modesta v „Korotanu“ vsako nedeljo. Seveda pa morajo tudi verniki sami med seboj malo propagande narediti.

KOROŠKA

SPITAL OB DRAVI — Smrt je letos pobrala že dva rojaka med Slovenci v Spittalu. 12. januarja je zaključila svoje zemsko potovanje ga. Franja Brodar, vdova po nekdanjem senatorju Janezu Brodarju iz Hrastja pri Kranju. Pokojna ga. Franja, rojena Jenko je bila doma iz Škofje Loke. Pred vojno je bila predsednica „Zveze kmečkih žen“, izvrstna gospodinja in gospodarica. Dobro je izrabila vse, kar se je naučila nekdanj pri uršulinkah v Škofji Loki. Zvesto je stala svojemu možu ob strani tako v dobrih kakor v težkih časih. Pot ju je vodila po taboriščih in nato v Ameriko, od koder sta se z možem na stara leta preselila spet v Spittal, kjer živi njuna hčerka, ga. Strojeva. Sedaj počiva med drugimi Slovenci na špitalskem pokopališču.

V torek, 20. marca, smo spremili na zadnji zemeljski poti upokojenega mizarskega mojstra g. Jurija Veidra. Njegovi predniki so prišli in se naselili med Domžalami in Mengšom iz St. Veita in Deferegggen na Vzhodnem Tirolskem.

Pokojni g. Jurij je doma veliko delal v mengeškem katoliškem prosvetnem društvu in to delo nadaljeval tudi v taborišču. Nekaj let bil tudi taboriščni cerkovnik in bil vnet pritrkovalec. Imel je zelo do-

bro ženo, ki je leta 1974 odšla v večnost. V zakonu se jima je rodilo 6 otrok. Dva sinova sta doma, sin Edvard živi v Clevelandu, hči Ema v bližini Los Angelesa v ZDA. Hči Matilda je umrla v Spittalu, Mimi pa v Clevelandu. Vsem žaitočim naše iskreno sožalje! Posebno zahvalo je treba izreči g. Izidorju Florjančiču, ki je po smrti Veidrove žene lepo skrbel za onemoglega očeta Jurija.

Verjetno bo enkrat v maju dokončano delo v Marijini kapeli. Upajmo, da bo renoviranje lepo uspelo in da se nam bo kapela tako priljubila, kakor se nam je edlinška cerkev. Seveda prenovitev veliko stane in bo treba tudi Slovincem seči v žep in zbrati primerno vsoto. G. župnik Tschurtschenthaler pričakuje od nas vsaj 20.000 šilingov. Slovenski špitalski verniki so znani po radodarnosti za misijone, saj vsako leto naberejo čez 12.000 šilingov v ta namen, pa to še brez prispevka za bogoslovce. Zato mislim, da bodo radodarni tudi ko bodo zbirali za cerkev, v katero bodo prihajali k božji službi. Koliko bo nabranega, bo „Naša luč“ že poročala.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Pastoralna pomladanska konferenca slov. izseljenskih duhovnikov je bila letos v Puchbergu pri Welsu. Duhovniki so v sredo popoldne obiskali tudi Linz in Slovenici so jim v centru pripravili malo večerje.

Srečanja v centru so se udeležili tudi pomožni škof dr. Alojzij Wagner, direktor pastoralnega škofijskega urada mons. Wiener, referent za tujce dr. Balogh in referent župnik Jožef Mayr. Bilo je res družabno in seveda veliko petja, ki ga linški Slovenci ne morejo pozabiti. Škoda je le to, da prostor ni večji, da bi lahko več rojakov takrat zraven povabili. Saj smo bili dosti na drenju. Prosili smo pa, da bi nam dali večji prostor na razpolago.

Vsem rojakom, ki so pri pogostitvi duhovnikov pomagali in stregli, se izseljenski duhovniki res lepo zahvaljujejo. Nobenemu ni bi-

lo žal, da se je večera udeležil in prav dobre volje so se spet vrnili nazaj v Puchberg, kjer so naslednjega dne nadaljevali s pastoralnim delom.

V nedeljo, 18. marca, smo pa slavili cel kup *godovnjakov*: ga. Matilda Grandovec, g. Aleksander Jošar, dva mlada Jožeta in pa še župnik. Tisto nedeljo je bilo v centru vse zastoj, le dobro voljo je moral vsak s seboj prinesiti.

Na cvetno nedeljo smo se skušali poglobiti v Kristusovo zmago-slavje in smo v procesiji šli iz zakristije, kjer je bil blagoslov zelenja, v cerkev k maši. Lepo je bilo, ker je med mašo veliko mož sprejelo velikonočno obhajilo. Po maši smo seveda nekateri zavili na pogovor v naš verski center.

SALZBURŠKA

SALZBURG — V marcu so nas razveselili s petjem med mašo koroški bogoslovci in študentje. Mladi in število dvignejo razpoloženje v vsaki skupnosti. Še v dvorani, kjer smo se na pogovor sešli po bogoslužju, je bilo živahnejše.

TENNECK — Aprilska maša je padla prav na cvetno nedeljo. Prišlo je nekaj družin od daleč in tako se je kar lepo število otrok nabrало. Hoteli smo napraviti procesijo, pa je tako mrzlo brilo od zasneženih gorá, da smo ostali kar v topli cerkvi in tam spremljali Kristusa na njegovi poti v Jeruzalem. Po daljšem času je bila udeležba pri bogoslužju spet kar lepa.

Po maši smo zavili v dvorano in ob pogovoru ter petju narodnih in postnih pesmi preživeli kar lep večer.

PREDARLSKA

Priprava na Veliko noč: To leto je bilo šestič, da smo povabili naše rojake na celodnevno razmišljanje o aktualnih verskih in družinskih vprašanjih. To pot se je naslov glasil: „Praktični materializem — ovira krščanskega življenja“. Menda se jih je nekaj ustrašilo tega naslova in so pričakovali,

da jim bo boj za materialne dobrine predločen kot „hudičevo delo“. Bogu bodi potoženo, poslušalcev je bilo manj kot preteklo leto — mogoče tudi kot posledica praktičnega materializma...

Tisti, ki so prišli, pa so bili srečni in zadovoljni, ker so lahko po vsakdanjih trudih in naporih vsaj enkrat uredili svoje račune. Uvideli in začutili so, kaj je bolj važno in kaj je manj važno. Frančiškanski pater Hieronim Žveglič iz Ljubljane je iz svojih bogatih življenjskih izkušenj prepričljivo izvajal, da sreče ni mogoče najti v stvareh zunanjega sveta, čeprav so tudi te potrebne in zaželenene, toda v notranji urejenosti srca, s katerim uživamo dobrine, ki smo si jih pridobili oziroma nam jih je Bog dal. Za primer nam je dal razvajenega otroka današnjih dni, ki ima vse polno rafiniranih tehničnih igrač, tako da mu s nobenim darilom ne moreš več napraviti veselja. Otrok pa je vkljub temu nesrečen in vsega naveličan. Mogoče mu bodo oči zasijale, če bo dobil nerodnega pajaca iz rok človeka, ki otroka ljubi, in bo pri nedognanosti darovanega zopet lahko zaigrala otrokova fantazija.

Tam, kjer vlada neutешljiva slá, imeti vedno več in več, je pravi sreči pot zaprta; ker ni nikdar vsega dovolj in so potrebe vedno večje, je treba vedno več naporov za uresničitev zaželenega in ostaja vedno manj časa za to, kar napravlja življenje lepo.

Tudi gradnja lastne hiše za potrebe družine mora biti družinskim razmeram in finančnim zmogljivostim primerna. Če pa se v hiši samo o denarju govori, ni časa za odmor, otroci so v breme, družinskega razgovora ni več in še manj je seveda časa za Boga, čeprav pravi stara modrost, da bo nemirno naše srce, dokler ne bo počivalo v Bogu.

V razgovoru smo omenili dva primera, ki z vso ostrino rišeta razliko med zunanjimi sredstvi in notranjo srečo. Bil je mož, ki je izgubil roke in noge pri samomorilnem poskusu, ko se je vrgel pod vlak. S tehničnimi pripomočki mu je bilo

dano, da je imel neko majhno namo domestilo za roke in da se je prav malo še lahko premikal. Pa je izjavil, da šele sedaj vé, kaj je življenje z vso širino možnega udeleženstva, in se ga je hvaležno oklepal. Tudi na Predarlskem je oseba, ki je zaradi prometne nesreče od pasu navzdol popolnoma ohromela in se premika le z invalidskim vozičkom. Je doma iz Jugoslavije, bila je vzgojena brez Boga, in sedaj gori od hrepenenja, da bi drugim razodevala srečo, ki jo je našla v veri. Ljudje hodijo k njej kot k „svetnici“ in ona se le smehlja.

Skratka, vse materialne dobrine so dobre in potrebne, vendar ne smejo biti naš bog, temveč morajo služiti človeku, ne pa gospodovati.

Dan smo zaključili s sv. mašo, h kateri so prihiteli tudi rojaki, ki niso sodelovali pri duhovni obnovi. Kapela Mladinskega doma v St. Argogastu se je napolnila, slovenska pesem je krepko odmevala in čutili smo se zopet kot velika družina z glavo Kristusom ter brati in sestrami. Vsi so zadovoljni odhajali in se radi pred cerkvijo pogovarjali.

Prepričani smo, da bo notranji uspeh letošnje duhovne obnove prodril tudi navzven in da bo prihodnje leto udeležba večja.

belgija

LIMBURG-LIEGE

Glede materinskega dne, ki bo v maju, glejte podrobnosti v „Bakli“.

Povabljeni boste tudi k sodelovanju pri slavju ob *zlatem jubileju* župnije sv. Barbare v Eisdeni, ki bo na binkoštno soboto in nedeljo.

O *občnem zboru* društva „Slomšek“ bomo poročali v prihodnji številki

Naši bolniki: Ga. Gracar Angela, ki je veliko trpela pri zdravniški negi v Liège-u, se je že smela vrniti na svoj dom v Eisdeni. — Enako se je vrnil domov g.Revinšek Stanko iz Eisdena, ki se je

zdravil v Leuvenu. — Ga. Kravanja Amalija iz Oplabbeeka si zdravi zlom noge v Waterscheju. — Na kliniki v Lanakenu se zdravijo g. Zupan Matija, g. Alif Julij in g. Matiaš Vlaso.

Omenjenim in vsem, za katere še ne vemo, pošiljamo bratske pozdrave z željo, naj jim pomlad prinese novih moči.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat moramo zabeležiti *smrt* le 46 let stare ge. Vicentine Jagodnik, roj. Florio, ki je umrla 19. marca t. l. na svojem domu v Boussu. Po Borinaži so jo poznali skoraj vsi naši ljudje in so prišli v lepem številu na pogreb v sredo, 21. marca. Naj počiva v miru! Njemu možu g. Lojzetu in hčerki ge. Liziki ter ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

V družini Rušt-Lejeune iz Charleroi se je 12. marca t. l. *rodil* sinček prvorojenček, ki nosi ime Albin. Vsi se veselimo njune družinske sreče!

Kako smo se imeli na „slovenski VESELICI '79“ v Gilly-Haies v nedeljo, 29. aprila, boste izvedeli v junijski številki. Zahvala vsem, ki so to kulturno-zabavno prireditev pripravili in tistim, ki so nanjo prišli: brez enih in drugih, to je organizatorjev in publike, ne more biti zadovoljivega uspeha!

V začetku meseca ste prejeli posebno obvestilo o letošnjem *SLOVENSKEM ROMANJU* v Lisieux, Francija, v dneh od 3. do 6. julija 1979, ki bo združeno s celodnevним izletom v obalno mestece Arramances v Normandiji, kjer so se 6. junija 1944 izkrcali zavezniki. Prijaviti se je treba izs. duhovniku do vključno 20. maja t. l. Tudi rojaki in rojakinje iz Limburga vabljeni na to romanje!

ŠMARNICE — majniško pobožnost bomo imeli na dveh krajih: v nedeljo, 13. maja, v Pironchamps pri Fatimski Mariji (ob 16. uri) in v nedeljo, 20. maja, v župni cerkvi Ste. Barbe v Flénu (ob 15. uri). Vsi toplo vabljeni!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne do nadaljnega še vedno v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sévres, Paris 6°, métro Vanneau.

Na Vnebohod, 24. maja, bomo imeli v svoji sredi *škofa dr. Leniča*, ki pride *birmat* slovenske otroke v Parizu. Isti dan bo tudi nekaj otrok pristopilo k prvemu obhajilu; za celo našo skupnost pa bo to lep farni praznik.

Slovenska pisarna je še vedno na 7 rue Gutenberg, Paris 15°, métro Charles-Michels, tel. 577-69-93, odprta je vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Društvo Slovencev v Parizu vabi na *pomladansko srečanje*, ki bo v nedeljo, 29. aprila, v dvorani Alsaces de Bagnolet, 5 rue des Lorientes, Bagnolet. Ob štirih popoldne bo maša, nato pa srečanje v domačem razpoloženju. Vsi prijazno vabljeni!

Romanje k sv. Bernardki v Nevers: Letos praznujemo stoletnico smrti sv. Bernardke iz Lurda. Pariški Slovenci bomo obiskali njen grob v Neversu za binkošti, 3. junija. Iz Pariza bomo odšli s skupnim avtom zjutraj in se zvečer vrnili. Za romanje se je treba prijaviti najkasneje do 15. maja pri naših duhovnikih, kjer boste dobili vsa potrebna navodila in pojasnila glede cene.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 13. maja, ob devetih popoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Zidarska in druga dela v hiši so bila v glavnem končana pred Veliko nočjo. Preden bomo preselili pisarno v novi dom, moramo v hiši vse pobarvati, hišo počistiti, jo urediti in opremiti, pri čemer seveda računamo na sodelovanje na-

ših rojakov, ki so že doslej pokazali veliko razumevanje za to delo, za kar se vsem prav toplo zahvaljujemo. Računamo, da bomo pisarno preselili — morali preseliti — najkasneje v juniju, zato so vsa ta dela res nujna.

Kar tiče bodoče dvorane, so naši pridni „prostovoljci“ že dosti počistili. Če nam bodo finančna sredstva dovoljevala, bi radi tudi tam vsaj z glavnimi deli končali pred jesenjo, ko bomo vso našo dejavnost — nedeljsko mašo, verouk, šolo in drugo — premestili v Chatillon.

Darove za Slovenski dom v Parizu pošiljajte na poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
7, rue Gutenberg
75015 PARIS

ali pa bančne čeke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Po hudi zimi in hladni pomladi smo z velikim veseljem dočakali majnik. V tem mesecu pomladnih lepot se bomo zbirali okrog *šmarčnih oltarjev* po cerkvah in domovih in peli slavo naši nebeški Materi, kot znajo to le verni Slovenci.

23. maja zvečer bo prihitel med nas naš izseljenski škof dr. Stan-ko Lenič, da podeli ob 19.30 zakrament *sv. birme* naši mladini, naslednji dan, na Vnebohod (24. maja), ob 9. uri v kapeli „Matere izseljencev“ v Mericourtu pa *prvo sv. obhajilo* našim najmlajšim. Vsi rojaki najlepše vabljeni!

Skupni izlet in romanje v Dadi-zel (Belgija) bo letos v sredo, 20. junija.

Božji otrok je postal prvega aprila Johan Jože Aleksander Kotowski.

V isti cerkvi „Matere izseljencev“ sta si dala 17. marca zakrament *sv. zakona* Paskal Ferdinand Plou-viez in Nadine Zbiegiev.

Pokojna Marija Tomšič, roj. Pikš iz Wingles-a pri Lensu.

Vsem božji blagoslov in veliko sreče!

8. marca je v Lensu v bolnišnici v svojem 80. letu po hudi in težki bolezni odšla v *boljšo domovino* ga. Marija Tomšič, roj. Pikš. S svojim soprogom Alojzijem sta pred 55 leti prišla v Francijo. 12 let pokoja sta preživela v domovini, nato sta se zopet vrnila k svojim otrokom, kjer jih je hči Dragica Beauval sprejela pod svojo gostoljubno streho.

Zakonca sta obhajala tri poroke: prvo 1917 v Trbovljah, zlato in biserno pa v Winglesu v krogu še živečih otrok. 12. marca je ob velikem številu prijateljev in rojakov bila položena k zemeljskemu počitku na pokopališču v Winglesu. Naj se odpočije od svojega truda!

Ob zlati poroki Johana in Marije Sajè v Liévinu.

V Vaulx-Vraucourt je v svojem 79. letu 30. marca vdano po hudem trpljenju v *Gospodu zaspala* ga. Terezija Menard, roj. Tratnik. Po postavi in značaju je bila podobna materi našega pesnika Cankarja. Zelo rada je poromala v Lurd, saj je prav otroško ljubila nebeško Mater. Pokopana je bila 3. aprila v Vendin-le-Vieil, Fosse VIII. Naj ji bo Gospod bogat plačnik!

Vsem svojem obeh pokojnic naše krščansko sožalje!

Na sveti večer 1978 smo v Liévinu dočakali redko slavje *zlate poroke* zakoncev Johana in Marije Sajè, roj. Frecè. Vsa družina se je zbrala iz vseh strani Francije in celo iz Kanade. Slavje sta gotovo zaslužila, saj sta številno družino sedmih otrok dobro vzgojila in preskrbela vsem boljši kruh, kot je rudarski.

Ob delu za svoje pa nista pozabila naše slovenske in širše farne skupnosti na Fosse 16 v Liévinu. Mirno lahko rečemo, da ne bi brez njiju imeli tako prijazne kapele Lurške Gospé ne toplo ogrevane cerkvice, za kar se jima toplo zahvaljujemo. Kolike žrtve sta doprinesla, koliko kilometrov poti prehodila, koliko vrat odprla od občine do zadnje bajtice v našem naselju!

Gospod naj ju poplača še z dolgim in zdravim življenjem, da bi dočakala še redkejši jubilej biserne poroke. Na mnoga leta!

Vsem rojakom milosti polno Veliko noč!

Stanislav Kavalarič

WITTENHEIM (Alzacija)

Na tretjo nedeljo v maju bo za Slovence sv. *maša* v kapelici Notre Dame du Chene.

Rojaki od blizu in daleč, pridite v čim večjem številu!

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Mesecu marcu pravimo po slovensko sušec. Letos ni bil vreden tega imena. Časopisi so povedali in tudi sami smo ugotovili, da je v tem mesecu padlo toliko dežja, kakor že dolgo let ne. Posledice takega vremena čutijo posebno bolniki, katerih je med Slovenci čedalje več. Težko čakajo, kdaj „vremena Kranjcem bodo se zjasnila“.

Po muhastem aprilu pride Marijin mesec maj. Zopet bomo romali in obiskali razna *božja pota*. Najbližja nam je *Habsterdick*. Za dva avtobusa se nas je včasih nabralo, zdaj pa komaj za dva osebna avtomobila. Kje so časi, ko je nam sreče pomlad cvetela?

SAINTE MARIE AUX CHENES

Gornikova mama je prej večkrat zbrala do 20 romarjev za prvi maj, zdaj ne more več. Bila je v bolnišnici. Zdravje se ji vrača, hvala Bogu. Ona, mož in sin so kupili rudniško hišo, katero so zelo okusno predelali in prenovili. Človek je vesel, ko stopi vanjo. Še bolj bomo seveda veseli, ko bodo dobili nevesto na dom. O tem bomo pa prihodnjič kaj več poročali.

NANCY

Vsako prvo nedeljo v mesecu gre slovenski izseljenski duhovnik maševat v Nancy.

Prav je, da omenimo organizatorje slovenske službe božje. Ne bi jim bilo všeč, ako bi navedli njihova imena. Kdor pride v cerkev, jih dobro pozna. Vedno je obisk in petje, katero spremlja organistka na orgle, po maši pa čajanka. Tudi šofer je vedno pripravljen, da vozi vernike, za „božji lon“ seveda.

Kar je zdaj novega, je *slovenska šola*. Ko so omenjeni organizatorji zvedeli, da je prišla v Merlebach iz domovine slovenska učiteljica, so jo povabili naj pride še v Nancy

učit. Tako se zdaj tam uči slovensčine kakih 15 otrok. Geslo: „Cerkev, šola, dom“ je uresničeno.

Pridnim ljudem, ki se trudijo za to, vsa čast, hvala in priznanje!

nemčija

OBERHAUSEN

Dragi rojaki! Zopet vam piše vaša — vest. Vaš najiskrenejši prijatelj je, obenem pa tudi vaš „sovražnik“.

Danes je *veliki petek* v letu 1979, *jubilajni dan apostola Juda Iškarijota*. V zgodovini je postal „slaven“, ker je za 30 srebričnikov prodal svojega prijatelja in učitelja Jezusa ter z njim svoje najboljše prijatelje — apostole, stebre prve Cerkve. Ko je spoznal svojo hudobijo, ga je bilo sram. Vest ga je pekla, denar ga je pekel, zato ga je prinesel farizejem nazaj. Kljub temu svojega prijatelja Jezusa ni mogel več rešiti pred krivično obsodbo. Obupal je in se obesil. Od takrat naprej se na žalost prenekaterih Jezusovih učencev — kristjanov rada drži usoda Judeževih denarcev!

Zadnji čas so nam pisali slovenski verniki iz Münchna:

„Pravkar je vrsta naših rojakov zahtevala od urada za cerkveni davek v Münchnu denar, ki so ga zadnjih pet let plačali kot *cerkveni davek*. Denar so dobili izplačan na podlagi tiskanega potrdila jugoslovenskega konzulata, češ da od svoje polnoletnosti ne pripadajo nobeni veroizpovedi. Večina omenjenih najbrž ni vedela, za kaj točno pri vsej stvari gre, zato smo jim zadevo pojasnili takole:

Uradno potrjena izjava, da nekdo ne pripada nobeni veroizpovedi, pomeni dejansko izstop iz Cerkve. Vs ti izstopi so javljeni domačim župnijam v Sloveniji, da jih župniki zapišejo v krstne knjige. Tistega, ki iz Cerkve izstopi, zadene cerkvena kazen *ekskomunikacije*, t. j. izguba pravice do prejema za-

kramentov in do cerkvenega pogreba; prav tako ne more biti za botra pri krstu ali birmi. Ker je Kristus ustanovil Cerkev kot redno pot zveličanja, si tisti, ki iz nje izstopi, s tem pač zapre to pot. Tako postavlja svojo večno usodo v resno nevarnost. V ZR Nemčiji je z zakonom določeno, da mora vsakdo, ki tu živi in pripada kakšni Cerkvi, plačevati cerkveni davek tako kot državnega davka, tako ni mogoče obiti cerkvenega. Od cerkvenega davka imamo tudi Slovenci nemalo koristi: mesta za slovenske otroke po katoliških jaslih, vrtcih in šolah, slovenski socialni uradi, slovenska dušnopastirska mreža po ZR Nemčiji, pomoč Cerkvi doma itd.“

Sedaj smo pa tam! Če koga od naših dragih rojakov na Vestfalskem in po Severnem Porenju peče vest (blagor mu, da ga še peče!), naj denar Cerkvi kratko malo povrne — ne nemški davkariji, ampak neposredno Cerkvi! Tukaj imate šestere naslovov, ki denar res nujno potrebujejo.

Prvi: *Slovenci v Parizu* so začeli zidati svoj Slovenski dom. Preberite si klice za pomoč med poročili iz Francije! Darove pa pošljite na poštni čekovni račun, ki je prav tam zapisan.

Drugi: *Pater Evgen Ketiš* koplje primitivnim zamorskim rodovom v Togu v Afriki vodnjake in se je pri delu že čisto pretrgal. Denarja ne more izkopati, brez darov iz Evrope tudi vode ne. Prispevke pošljite na naslov: Sestra Cecilija Prebil, 140 Rue du Bac, 75340 Paris cedex 07, France (za patra Ketiša v Togu). Najbolje kar ček v nemških markah!

Tretji: *Mladi slovenski misijonarji* iz Slovenije in Argentine se žrtvujejo za duhovni in gospodarski napredek preprostih ljudstev na *Madagaskarju*. Žanjejo precejšnje uspehe. Z najosnovnejšimi denarnimi sredstvi bi lahko storili mnogo več dobrega. Denar pošljemo v Pariz na gornji naslov z opombo: „Za malgaški misijon“.

Četrti: Ljubljanski nadškof dr.

Jože Pogačnik nam kliče iz Slovenije, „da je stara župnijska cerkev v Mostah v Ljubljani — navadna preperela baraka — že zdavnaj dotrajala. Po dolgem prizadevanju je dobil župnik vsa dovoljenja za zidavo nove cerkve na sedanjem prostoru. Letos spomladi začenjajo z delom. Verniki moščaanske župnije že leta zbirajo za novo cerkev, vendar sami ne bodo zmogli vseh stroškov.“ Denar lahko pošljete naravnost na: Župni urad sv. Družine, Prvomajska 11, 61000 Ljubljana; lahko pa tudi na bančni ali devizni račun verskega lista „Družina“ v Ljubljani z opombo „za Moste“.

Peti: Koprski škof dr. Janez Jenko lepo prouči:

„Letos jeseni ali vsaj prihodnje pomlad bi lahko začeli z gradnjo nove župnijske cerkve v Novi Gorici, v mestu, ki je zraslo po drugi svetovni vojni. Majhna koprška škofija gotovo ne bo zmogla sama zbrati potrebnih sredstev.“ Svoje darove lahko nakažemo na „Družino“ z opombo: „Za novo cerkev v Novi Gorici“.

Šesti: V skopsko-prizrenski škofiji na Kosovem polju se je še pod Turki junaško obdržalo v zgodovini veliko katoličanov, ki si šele sedaj iz premajhne kapelice postavljajo novo cerkev. Stavba bo morala ostati samo v grobem, ker so dolgovi zaustavili nadaljnja dela. Vpijejo za pomoč. Vsaj kako malenkost pošljite na naslov: Don Jakov Prenku, župni ured G. Stubla, YU-38257 Kos. Vitina.

Za konec: Naš dragi rojak iz Moersa je oni dan rekel: „200 mark dajem za zidavo cerkve v Ljubljani, ker mi je Bog dal srečo, da sem zadel loto 2000 mark.“ Kako plemenita vest! In ta mož seveda plačuje cerkveni davek.

V mesecu maju bomo še vedno prepevali vstajensko alelujo. Veselili se bomo, da za letošnje Veliko noč nismo praznovali Judeževega jubileja, ampak zmago vesti nad denarjem.

Vas lepo pozdravlja vaša vzemirjena vest.

WÜRTEMBERG-OBERLAND

Zakonca Anton in Milka Mlakar sta dobila hčerko, ki je bila krščena v veliki baziliki v Weingartenu 25. marca na ime Tanja- Angela. Čestitamo jima k družinski sreči!

Nas tukaj sicer ni toliko kot na marsikaterem drugem področju, mladega naraščaja je pa še kar precej. Bog daj, da bi vedno mogli poročati rajši o rojstvih kot o smrtih primerih in da bi tudi mladi rod rasel Bogu in svojemu narodu v čast!

STUTT GART-okolica

Filmski večer — *Neue Heimat in der Kirche*: V nedeljo, 25. marca, smo si v Esslingenu ogledali na novo prirejeni film o življenju Slovencev na Württemberškem. Film je komentiran v nemškem jeziku in je tudi namenjen predvsem nemški publiki. Film, ki traja poldruho uro, prikazuje življenje naših delavcev na Württemberškem v vsej pestrosti in ugotavlja, da so v okviru cerkvenega življenja, osredotočenega v Slovenskem domu v Stuttgartu, našli novo domovino. Zato nosi naslov „Neue Heimat in der Kirche“.

Film načenja tudi vprašanje bodočnosti naših ljudi v Nemčiji, ki

se bodo morali prej ali slej odločiti za povratek v domovino ali pa za stalno bivanje v Nemčiji. Izjave nemških intervjuvancev (prelat Mühlbacher za škofijo Rottenburg, Josef Porada za Caritasverband Württemberg, župnik Reutter za faro St. Konrad v Stuttgartu ter mežnar Anton Pichl), ki poznajo versko-kulturno življenje Slovencev na Württemberškem, presegaajo glede pozitivne ocenitve našega dela vsa pričakovanja.

Tako upamo, da nas bo ta film v lepi luči predstavil tudi nemškimi državljanom.

Skioptično predavanje o Poljski: V nedeljo, 10. marca, smo v Schwaikheimu ponovili skioptično predavanje o Poljski, rojstni domovini papeža Janeza Pavla II.

Tudi mesto Krakov, kjer je bil sedanji papež za škofa, smo videli. Kot v prejšnjem poročilu, tako tudi tukaj ponovimo: Poljsko se spleča obiskati!

Posebno pomladansko cvetje: Kar pomeni cvet za vrt, to pomeni mlado življenje za družino. Na slovenskem vrtu na Württemberškem redno cvetijo cvetovi družin. To pot lahko poročamo o petih krstih:

V Schwäbisch Gmündu čestita-

Slovenski birmanci v Stuttgartu se radi spominjajo birmanskega dneva 25. majalani. Bil je res mogočen praznik!

Kdor prosi za krst, ta s tem izraža vero v božje življenje v človeku po svetem krstu. To vero sta izpričala tudi Horst in Milica Landenberger, ko sta prinesla h krstu svojo hčerko Štefko v Stuttgartu.

mo Klemenčič Alojziju in Tereziji k hčerkici Mateji; v Stuttgartu Pihler Jožefu in Cilki k hčerkici Aniti; v Aalenu Domitric Mirku in Mariji k sinku Danijelu; v Sindelfingenu Rojič Janezu in Ireni k hčerkici Sonji; v Remsecku Zupan Antonu in Jožici k hčerkici Klavdiji.

Zaključek nemškega tečaja: V petek, 6. aprila, smo zaključili tečaj nemškega jezika. To pot je bil pouk bolj zahteven in od 16 pri-

Vse tri fotografije na tej strani so z materinskega dneva v Münchnu: predšolski otroci pojo...

... male narodne noše bodo zapele.

javljenih je zdržalo do konca le 10 oseb. Tem je voditeljica tečaja, gospa Monika Brett, izročila potrdila o obisku tečaja, ki jim bodo gotovo prej ali slej prav prišla za predložitev pri nemških ustanovah, posebno tedaj, kadar bo šlo za to, koliko kdo obvlada nemščino.

BAVARSKA MÜNCHEN

Naš *materinski dan* je bil letos na praznik Marijinega oznanjenja. Pripravili smo ga z otroki našega vrtca in šole, pa še z nekaj gosti.

Posamezne točke sta napovedovala šolarja Darko in Karolina: gotovo je bil njun glas še negotov in pretih, a tudi mladi morajo dobiti možnost zorenja. Občuteno in gladko sta prebrala vsak svojo črtico, prvi Cankarjevo, druga Bevkovo. Moški oktet je zapel „Pogled v nedolžno oko“ in „Pod rožnato planino“.

Nastopili so otroci iz nižje sku-

pine: Darja in Zlatko sta vsem mamam v dvorani pogumno voščila z deklamacijama, zapeli so jim pa vsi: poleg njih dveh še dve Simoni, dva Roberta, Sonja, Tatjana, Arno, Tomaž, Katja, Veronika, Borut, Irma, Dunja, Kristijan in Irenca; škoda, da ni mogel nastopiti tudi David. Pet pesmi so zapeli: razume se, da nimajo vsi posluha, pa tudi to, da so tisti brez posluha navadno najbolj glasni, a pri otrocih je treba upoštevati predvsem dobro voljo — te pa gotovo ni manjkalo.

Šolarji so nastopili trikrat: najprej z deklamacijo štirih Župančičevih pesmi, potem s petjem pesmi „Moj klobuk ima tri luknje“.

... šolski otroci deklamirajo...

končno s petjem štirih narodnih, kjer so pri zadnjih dveh pomagali tudi otroci nižje skupine. Kdo vse je od šolarjev nastopil? Tite: Milenka, dva Branka, Matjaž, Romana, Amalija, Saša, Sandi, Tanja, Jožko, Tatjana, Bojana, dva Petra in Damjana; v zadnjem hipu so morali udeležbo odpovedati Zdravko, Suzi, Tatjana in Tonček.

Ob spremljavi harmonikarja g. Stanka je zapela dvorana „Kje so tiste stezice“, mali godbeniki so pokazali, kaj znajo: Damjana in Amalija na piščal, brata Dejan in Martin na trobenti, bratranca Rafko in Janez na harmoniko in kitaro. Vsi so poželi priznanje dvorane za svoje igranje, kakor seveda tudi glavni harmonikar, ki je zaigral še trikrat po nekaj pesmi.

Tudi za pašo za oči je bilo preskrbljeno: kulisa Vrbe, ki je vsa dihala pomladno veselje, in pa narodne noše, v katerih so nastopali harmonikar, trobentača, napovedalca in tri trojke otrok.

Program je bil domiselno sestavljen, v učenje za nastop je bilo vložena mnogo dela, posebno z otroki, uspeh pa ni vedno odvisen od pripravjalcev. Sicer so pa gotovo vsaj matere, katerim je bila vsa prireditve namenjena, čutile veliko ljubezen vseh na odrin in za odrom — s tem je pa materinski dan dosegel svoj namen.

Od ostalega župnijskega življenja naj to pot omenimo zlasti *križev pot*, ki smo ga molili vse postne nedelje pred mašo, in pa *procesijo z butaricami* na cvetno nedeljo, ki nam je pričarala košček slovenskega sveta. Tudi sicer je življenja dovolj: *nedeljske maše*, *maše na prve petke*, *obhajilne nedelje*, *slovensko-veroučna sobotna šola* za predšolske in šolske otroke, *priprava na prvo obhajilo*, *razgovori z ministranti*, *srečanja mladincev*, *debatne ure odraslih*, *izposojanje knjig*, *socialno delo*, *obiski*, zlasti po bolnišnicah.

Krščen je bil Kristijan Sebastijan Hace, sin Branimira in Brigitte, roj. Knabl. Staršem čestitamo, fantku pa želimo vse dobro!

nizozemska

Društvo sv. Barbare Geleen-Lindenheuvel je za tekoče poslovno dobo izbralo sledeči odbor: g. St. Kropivšek, predsednik; g. St. Reberšek, tajnik; g. J. Bonekamp, blagajnik; g. Ferdi Rojnik, zastavonoša; g. S. Hanssen in g. T. Kropivšek, preglednika. Iskreno čestitamo in želimo obilje uspeha. Ne pozabimo pa, da najboljši odbor malo pomeni brez resnega sodelovanja članov. Se toplo priporočamo!

„Zvon“ in odbor Društva sv. Barbare so konec marca v Heerlenu proslavili 75. obletnico svojega zvestega člana in predsednika Društva sv. Barbare Heerleheide-Brunssum g. Franca Grila. „Zvon“ je slavljencu zapel nekaj narodnih. Gostje so mu z iskrenimi voščili stisnili roko ter mu poklonili skromna darila. Sledila je pogostitev. Večer je potekal v veseljem in prijateljskem vzdušju, kjer so vsi ubrano prepevali.

G. Gril je še mladeniški, čeprav mu življenje ni prizanašalo z grenkimi urami. Človek bi mu prisodil vsaj 10 let manj. Pred 50 leti je ob slovesu iz domačega kraja v svojo popotno culo povezal ljubezen do slovenske pesmi, kulturnih vrednot in navezanost na rodno zemljo. Tem vrednotam je ostal zvest vse življenje. Kdo bi premeril njegova pota in preštel njegove obiske v korist naše skupnosti?! Kot predsednik „sv. Barbare“ je desna roka slovenskega izselj. duhovnika na tem področju. Vse obvešča in pripravlja. Njegovo mirno in preprosto besedo vsi radi upoštevajo. Zaslužil je hvaležnost in spoštovanje nas vseh. Mladi rod naj se pri njem uči, kako je treba delati za skupno stvar, kako je treba misliti tudi na druge in jim posvečati del svojih moči!

Dragi Bog naj 75 let starega „mladeniča“ še mnogo let ohranja svoji mali in naši veliki družini!

„Zvon“ načrtno odvija svoj program ob zlatem jubileju svojega plodovitega delovanja. Treba se je spomniti vseh še živečih prvih članov zbora. Tako je „Zvon“ prvo nedeljo v aprilu pri službi božji s svojo pesmijo in čestitkami počastil go. Marijo Omerzu, ki je pred 50 leti bila njegova sodelavka in je pri 80 letih še vedno zvesta članica naše skupnosti. Skoro ni slovenske službe božje brez njene prisotnosti. Za njeno zvestobo in požrtvovalnost se ji iskreno zahvaljujemo in kličemo na mnoga leta!

švedska

GÖTEBORG

Pri vходу v göteborgski Zabavni park danes (7. aprila) piše:

„Od pomladi nas loči samo še štirinajst dni. 21. aprila je v Göteborgu pomlad.“ Če se bo držala napovedanega roka, potem je jasno, da so se celo letni časi že privadili na zakone tehnike in birokracije.

LANDSKRONA

V nedeljo, 18. marca, ko je bila na kontinentu obetajoča se pomlad že na obzorju, je pri nas zima še vedno kazala svoje zobe. A v Landskroni se naši rojaki niso dali ustrahovati. Že ob pol 10. uri dopoldne so se v lepem številu zbrali k *slovenski maši*. Zgleda, da ta ura ustreza tudi drugim. Prišlo je tudi precej Poljakov in Asircev, tako da je bila kapela napolnjena do zadnjega kotička.

Landskrona slovi kot kraj, kjer živi največ Slovencev sorazmerno blizu skupaj. Malo hudomušno je zvenela pripomba:

„Saj se pravzaprav ne bi imeli kam dati, če bi vsi naenkrat prišli v cerkev.“

„Nobene zadrege,“ se je oglašil drugi, „zgradili bi pač novo, prostornejšo cerkev!“

Naš organist v tem kraju Avgust Budja je zares univerzalen. Orgla

Binkoštno srečanje v Vadsteni

3. junija, na binkoštno nedeljo, bomo poromali v VADSTENO.

Slovesnost bo vodil narodni ravnatelj izseljenskega dušnega pastirstva Slovencev dr. Stanislav Lenič, ljubljanski pomožni škof, zato pričakujemo, da se boste udeležili shoda še v večjem številu kot običajno.

Ob 12. uri bo sv. maša, nato procesija v cerkev groba sv. Brigite in litanije, nato pa kulturni in družabni program.

tudi pri švedski maši, vendar pravi, da gre veliko bolj gladko pri slovenskem bogoslužju, saj domače melodije večinoma zna na pamet. Pa tudi pojemo bolj navdušeno, zato je spremljava veliko lažja.

švica

V nedeljo, 25. marca, na praznik Marijinega oznanjenja, smo se Slovenci iz zapadnega dela Švice zbrali v Oltenu. Kot naši v Slove-

slovinci ob meji

KOROŠKA — Na povabilo rimskih Slovencev je glasbeno-pevski Ansambel Hanzija Artača iz Podjune priredil dobro uspel koncert slovenskih koroških pesmi. Poleg rimskih Slovencev so bili na koncertu tudi Italijani, nekaj Hrvatov, Špancev, Poljakov ter Rusov; vsega skupaj okrog 300 oseb. — Ob 80-letnici skladateljev Matije Tomca in Pavleta Kernjaka je Krščanska kulturna zveza v Celovcu priredila koncert pod naslovom „Koroška poje“. Oba jubilarita sta bila prisotna na prireditvi, na kateri so nastopili rožanski in ziljski zbori. Sodeloval je tudi zbor „Planinka“ iz Ukev v Kanalski dolini. — Tovarna celuloze na Rebrci je odpustila vse delavce, kar je zelo prizadelo posebno Slovence v vsem okraju Železne Kaple. Gotovo je, da odgovorni krogi niso storili svoje dolžnosti, da bi tovarno rešili. — Ob volivnem boju pred občinskimi volitvami se je spet pokazalo, da Slovenci na Koroškem politično niso dovolj zreli in niso smatrali za potrebno, da bi se postavili za enotne slovenske liste. Mnogim je bilo strankarsko prepričanje več

kakor pa predanost slovenski stvari. — Klub slovenskih študentov na Dunaju je ob volitvah na Koroškem tudi dajal meglene in nepripriljive izjave. — Koroška dijaška zveza je posvetila tudi en sestanek razgovoru o volitvah. Prihiti so zastopniki NSKS, manjkali pa so na žalost zastopniki Zveze slovenskih organizacij, kar „po domače ali v klartekstu“ pomeni, da so bili proti slovenskim Enotnim listam. — Od 5. do 11. marca se je vršil 4. Rožanski izobraževalni teden. Priredila so ga slovenska prosvetna društva iz Bilčovsa, Kotmare vasi, Št. Jakoba, Št. Janža in Sveč. — Na beograjskem srečanju eksperimentalnih gledališč sta Avstrijo zastopala graški „Theater im Keller“ in pa koroški „Oder mladje“, ki je nastopil s spevoigro „Hiša tete Barbare“ in dobil tudi prvo nagrado za komunikacijo. — Koroški Slovenci so postavili ob občinskih volitvah 23 samostojnih list in prejeli 44 mandatov. Pred šestimi leti jih je bilo le 40. Največ odbornikov (6) so dobili v občini Pliberk, 5 pa v Selah. — V Št. Primožu v Podjuni je začel delovati tretji dvojezični otroški vrtec. — Hrvatski folklorni ansambel „Lado“ je zelo uspešno gostoval s plesi v Beljaku in Celovcu.

GORIŠKA — Slovenski goriški in doberdobski skavti so skupaj ob-

niji, smo tudi tukaj želeli proslaviti *materinski dan*. Seveda, tudi na očete nismo pozabili, saj brez njih družina ne bi bila tisto, kar mora biti.

Lepo je bilo videti, kako so iz vseh krajev hiteli skupaj odrasli in otroci, prinašali cvetje in zelenje. Kmalu smo spremenili mračno dvorano v lepo kapelico in prijetno sobo. Kako nam je pri srcu ta praznik in z njim združeno srečanje med seboj, je pokazala številna udeležba iz okolice Oltena, Basla, Berna in Züricha. Celó skupini iz Wila ni bila dveurna vožnja z vlakom (samo na eno stran!), predloga in prenaporna.

Ob 16. uri se je začela maša. V pridigi je p. Angel povedal zgodovino praznika materinskega dneva in razložil, kaj nam še danes pomeni. V prošnjah vernih so se oglav-

hajali v Doberdobo 15-letnico obstoja organizacije. — Podgorska župnija je povabila učiteljico Zoro Saksida, da je predvsem materam predavala o vzgoji otrok. Na žalost je zaradi zaposlenosti mater otroška vzgoja dobila bolj mačehovsko mesto tudi po krščanskih družinah. — V Gorici so izdali nov šematizem goriške nadškofije. Kdor ga prebira, dobi vtis, da so pozabili poklicati k sodelovanju tudi kakega Slovenca in da je šematizem bil napisan v časih, ko je še fašizem tam gospodaril. Pristransko so prikazani nadškofje, ki so bili slovenskega rodu. Tako na primer piše, da je bil kardinal dr. Jakob Missia italijanskega porekla, v resnici pa je bil iz župnije Sv. Križ pri Ljutomeru in se je reklo doma pri „Mislovih“. — V Katoliškem domu v Gorici je predaval o Poljski g. Vinko Zalelet. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. — V mesecu katoliškega tiska so nabrali na Goriškem 2,189.100 lir. — Dramski odsek prosvetnega društva „Štandrež“ je naštudiral komedijo „Cvetje hvaležno odklanjamo“. — V gledališču „Verdi“ v Gorici je gostovala zagrebška „Komedija“ z glasbeno komedijo „Anatevka — Goslač na strehi“. — Izredno lep je bil nastop ženskega zbora iz Beograda „Collegium musicum“ v goriškem avditoriju. Zapele so tudi nekaj slovenskih pesmi. Zelo je

sili tudi starši. V glavnem pa so jih izrekli otroci.

Po končani službi božji so nas najprej pozdravili najmlajši, predšolski otroci. Marko in Aleksander sta na izvorni otroški način pokazala svojo govorniško, pevsko in še igralsko sposobnost. Nastopil je tudi mali zbor, ki je zapel tri pesmi, veliki pa štiri pesmi. Vmes so bile deklamacije, igranje na po flavte, branje povesti „Kaj je povedalo mamino srce“. Vse navzoče je navdušil nastop Mojce in Marije, ki sta lepo zapeli in igrali rusko narodno „Sarafan“. Ves trud otrok je bil nagrajen z navdušenim ploskanjem.

Na koncu pa se je p. Angel kot prireditelj zahvalil vsem nastopajočim, vsem gledalcem, posebno še mamicam. Ta dan je vsem po-

stal kljub dežju in mrazu topel in vesel in ga ne bomo kmalu pozabili.

Seveda je bilo treba poskrbeti nekaj tudi za lačne želodce. Naše priljubljene kranjske klobase so tako lepo dišale, da je kar naenkrat nastala gneča pri točilnici, kjer so jih pridne gospodinje pripravile in delile. Nazadnje jih je še zmanjkalo, prav tako tudi pijače.

Mamice in očetje, hvala vam za otroke! Hvala, da jih učite v svojem jeziku in jim dajete dediščino, ki ste jo sami prejeli od svojih staršev! Tako se vam ni treba bati, da bi jih zgubili, ko odrastejo!

Obvestilo: Kot smo že poročali, pripravljamo za binkošti, 2. in 3. junija, *dvodnevni izlet* z avtobusom po Švici: Engadin — ogled Narod-

nega parka, nato smer Ufenpass—St. Maria Umbrail, Stillserjoch, Bornio—Tirano—Campocologno, dolina Poschiavo, Berninapass, St. Moritz, Silvaplana—Julierpass. Cena izleta z vožnjo, dvojnim kosilom, večerjo, prenočiščem in zajtrkom je pri 20 udeležencih 125 frankov. Pridite z nami, da bomo skupno občudovali lepote in zanimivosti dežele, v kateri prebivamo! Prijave sprejema Misija do 20. maja. Vsa potrebna navodila pa dobijo prijavljeni osebno.

Romanje v SVETO DEŽELO: Namesto lansko leto bomo romali v Palestino letos od 2. do 9. oktobra. Cena za vožnjo in vso oskrbo fr. 1200.— Prijavite se na Misiji! Vsak mora imeti veljaven potni list za vse države in da je še 6 mesecev veljaven. Prijavljeni bodo dobili potrebna navodila naknadno.

ugajala pravoslavna liturgična glasba. — Zveza slovenske katoliške prosvete na Goriškem je dopolnila že 20 let. — Ljudski Radio Gorica je podaljšal slovenske oddaje na eno uro dnevno, razen nedelje.

TRŽAŠKA — Primorski zbori so že enajstič priredili revijo „Primorska poje“. Sodelovalo je 111 zbo-ska rov z nad 3500 pevci. Začeli so v Miljah in končali v Čedadu. Koncerti so bili tu in onstran meje. Izključeni pa so bili vsi cerkveni zbori. — 23. marca je tržaški občinski svet le odobril resolucijo z zahtevo o globalni zaščiti Slovencev v Trstu. Medtem pa se v Trstu nadaljuje protislovenska gonja z demonstracijami proti dvojezičnosti. — Prosvetno društvo „Kolonkovec“, ki je bilo nedavno ustanovljeno, si ureja lastne prostore za prireditve. — V dolini Glinščice v župniji Boljunec je stala starodavna božjepotna Marijina cerkva na Pečah, ki je bila leta 1955 obnovljena. Postala je žrtev brezbožnih brezvestnežev, ki so jo uničili, kar je bilo lesenega, požgali, drugo razbili in namazali stene z nacističnimi znaki. — V Trstu so 26. marca podelili nagrado iz sklada „Dušana Černeta“ pevskeму zboru iz Ukev „Planinka“. — V Kulturnem domu v Trstu je Zveza cerkvenih pevskih zborov priredila

revijo otroških in mladinskih zborov. — Za slovenski katoliški tisk so nabrali na Tržaškem 1,930.000 lir.

BENEŠKA SLOVENIJA — V Špetru Slovenov so beneška slovenska društva priredila „okroglo mizo“, ki so se je udeležili zastopniki vseh državnih strank. Govorili so o problemih in obstoju beneških Slovencev. — Milanski dnevnik „Corriere della sera“ je 2. marca prinesel lep članek o beneških Slovincih in o njih neizpolnjenih upih.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Avstralske „Misli“, ki izhajajo že 28. leto, so začele izhajati na boljšem papirju, ki omogoča, da je kakovost slik mnogo boljše kot prej. — Članice Društva sv. Eme so za cvetno nedeljo napravile slovenske butarice. Čisti dobiček je šel v dobrodelne namene. — Melbournski ministranti so bili v marcu na izletu. Obiskali so zlati rudnik v Sovereign Hill. Popoldne pa so preživel ob jezeru na veselem pikniku. — V Slomškovo šolo v Kewu se je prijavilo 39 otrok k slovenskemu pouku. Raz-

deljeni so v tri razrede. — Na prvo obhajilo se pripravlja 10 otrok. — Društvo sv. Eme je imelo občni zbor. V delovnem letu je priredilo 8 sestankov, skrbelo za kuhinjo v cerkveni dvorani, za malico obiskovalcem Slomškove šole, za postrežbo pri prireditvah verskega središča v Kewu in tudi sicer je rado priskočilo na pomoč, kadar je bilo potrebno. — Tudi versko središče v Sydneyu (Merrylands) je pripravilo za cvetno nedeljo slovenske butarice. — Na velikončni ponedeljek so v Sydneyu priredili že običajno „pirhovanje“. Za zabavo je skrbel ansambel „Mavrica“.

ARGENTINA — V marcu se je spet začela šola v trinajstih slovenskih šolah, ki jih organizira društvo „Zedinjena Slovenija“. Društvo je 3. marca organiziralo za učitelje poseben študijski dan. — Na Slovenski pristavi so 25. februarja priredili tombolo. Čisti dobiček je namenjen dokončni izgraditvi doma na pristavi. Pristavski dom bo letos lahko začel s polnim delovanjem. — Skupna začetna maša za slovenske šole v Buenos Airesu je bila v Slovenski hiši 11. marca. Po maši je „Šola dr. Gregorija Rožmana“ iz San Martina predvajala pravljico igro „Petrčkove poslednje sanje“. — Poletna sezona v Bariločah v Patagoniji je zaradi

Binkoštno srečanje

1979 V DÜSSELDORFU

V tej prekrasni dvorani „Stadthalle Neuß“ pri Düsseldorfu se bomo srečali **na binkoštno nedeljo, 3. junija letos**, slovenski rojaki iz Nemčije, Belgije in Nizozemske. — Začeli bomo z mašo ob 16. uri, po njej bo kulturni program in nato družabni večer. — Ne pozabite na ta dan!

napetosti med Argentino in Čilom bila slabša kakor navadno. Zato se je Slov. planinsko društvo lahko toliko bolj posvetilo goram. Člani so ponovili nekaj težkih plezarij. Med plezalci so se najbolj izkazali himalajist Dinko Bertonec, nekdanji izseljenski duhovnik v Londonu France Bergant in Tonček Arko. — Na praznik sv. Jožefa je zaključil zemsko potovanje duhovnik dr. Rudolf Hanželič, nečak pokojne predstojnice Slovenskih šolskih sester m. Terezije Hanželič. Rodil se je leta 1905 v vasi Hardek pri Ormožu. Vse svoje življenje je posvetil mladini, bil njej veroučitelj najprej v Celju, pregnan po Nemcih je učil v Ljubljani, potem po taboriščih in nadaljeval v Cordobi v Argentini. V Dolores pri Cordobi je zgradil počitniški dom, ki je namenjen predvsem revni slovenski mladini iz vlemesta. Letos poleti bi imel zlato mašo, pa mu je rak pretrgal nit življenja. Naj počiva v miru! — Okrog 1.500 ljudi se je zbralo na tomboli, ki jo je priredil „Sloški dom“ v Ramos Mejii.

KANADA — Ob srebrnem jubileju pri Mariji Pomagaj v Torontu je župnija pripravila v velikem tednu posebno duhovno obnovo, ki jo je vodil dekan ljubljanske teološke fakultete dr. Štefan Steiner. — Župnija Brezmadežne v Novem To-

rontu je kupila na pokopališču Assumption svet za slovensko grobišče. Prostora je za 400 grobov. Doslej so bili naši pokojni raztreseni po vsem pokopališču. — Slovenska farna šola „Brezmadežne“ je 4. marca spravila na oder praviljično spevoigro „Čarobna palica“. Prireditev se je udeležilo okrog 600 ljudi. Posebnost te predstave je bila v tem, da so tako režiserka, učiteljica gdč. Marinka Jereb, kakor tudi vsi igralci rojeni že v Kanadi. To je lep vzgled našim evropskim otrokom izseljencev in sezoncev. — Slovenska cerkev Naše ljube Gospe iz Lurda v Winnipegu je obhajala 15-letnico posvečenja. — Župnijska kronika slovenske župnije v Winnipegu izkazuje za leto 1978 4 krste, 12 prvoobhajancev, 1 poroko in 3 pogrebe. — Društvo „Slovenski dom“ v Torontu je imelo lani v svojem domu čez 40 prireditev.

ZDA — Nekdanji primarij internega oddelka ljubljanske bolnišnice dr. Valentin Meršol je 22. februarja dopolnil 85 let. Gimnazijo je dr. Meršol, sin železniškega čuvaja v Radovljici, študiral v Škofjih zavodih v Št. Vidu in bil ves čas vzgleden katoličan. V junijskih dnevih 1945 je bistveno sodeloval, da niso bili tudi vsi civilisti-begunci vrnjeni iz Vetrinja rdečim krvni-

kom. — Tudi letos se bo vršil počitniški tečaj, in sicer od 24. julija do 23. avgusta za dijake slovenskih šol v ZDA in Kanadi. Kakor lani, bo tečaj v Sloški domu v Celovcu. Organizira ga Liga katoliških slovenskih Amerikancev. — Mešani pevski zbor „Jadran“ iz Clevelanda je priredil marca koncert v Slovenskem delavskem domu. Na sporedu so bile slovenske in ameriške pesmi. — V sklopu „Slovanskega tedna“ v New Yorku so sodelovali tudi Slovenci. Institut za vzhodno-srednjo Evropo na Columbijski univerzi je priredil posebna predavanja, kjer sta predavala tudi ing. Simon Kregar in dr. Rado Lenček. — Čeprav število Slovencev na „Newyorškem“ pada, so se božični darovi za slovensko župnijo sv. Cirila vključno temu dvignili in prinesli nad 3000 dolarjev. — Društvo „Slovenija“ je v Chicagu priredila v veliki štefanski dvorani „Valentinovanje“. Igral je orkester „Tivoli“. — Slovenska župnija sv. Štefana v Chicagu je imela leta 1978 16 krstov, 25 prvoobhajancev, 88 birmancev, 6 porok in 25 pogrebov. Farna šola je zaključilo 29 učencev. — Guverner države New York je podpisal odlok za ustanovitev posvetovalnega odbora za zadeve narodnostnih skupin v tej državi.

odobriti vse nabave goriva za satelitske armade ter vse nadomestne dele za vozila in orožje. Vzhodnonemški tank se brez ruskega dovoljenja ne sme premakniti in madžarski top ne ustreliti. Češko vojaško letalo zaide takoj po vzletu pod rusko zračno kontrolo, najobsežnejšo na svetu, ki jo vodi maršal Batitskij. Vzhodnonemški častniki pri paktu ne morejo telefonirati poljskim ali češkim kolegom, ker so vse telefonske zveze v rokah ruskih tehnikov.

Kljub temu pa se Moskva za nujne primere zanaša predvsem na svojo Rdečo armado in njene enote, razmeščene po državah vzhodne Evrope. V teh državah je sedaj šestnajst ruskih oklepni divizij, petnajst motoriziranih, in več kot 40.000 sovjetskih vojakov. Po ocenah zahodnih izvedencev so to najboljše enote Rdeče armade. Te sile so pripravljene poseči, če bi v Vzhodni Nemčiji, na Poljskem ali na Češkoslovaškem in drugod izbruhnili nemiri. Za vso vzhodno Evropo je sedež Varšavskega pakta v Moskvi kot mogočen policaj.

V drugi zgradbi, nebotičniku iz jekla in stekla na obrežju reke Moskve, je sedež SEV-a ali COMECON-a, vzhodnoevropske enačice Evropske gospodarske skupnosti.

Vzhodnoevropske države morajo izvažati v Sovjetsko zvezo polovico svoje industrijske proizvodnje. V zameno prejemajo velike količine naravnega plina, nafte, železove rude in drugih surovin življenjskega pomena. A s tem so od Sovjetov popolnoma odvisne. Sovjeti bi lahko s pritiskom na gumb ustavili tovarne in ugasnili luči po hišah velikega dela svojega imperija. Dokaz, ki hitro prepriča vzhodnoevropske voditelje, da se podredijo moskovskim ukazom.

V tretji zgradbi, najpomembnejši, je sedež sovjetske komunistične partije. Tajnik njenega osrednjega odbora Rusakov, ki so mu zaupane zveze s komunističnimi strankami vzhodne Evrope, bedi nad vsako dejavnostjo v satelitskih državah:

športom, rudarstvom, šolstvom, gozdarstvom, založništvom, industriji itd.

Druge oči in ušesa pa ima Moskva nastavljena na svojih veleposlaništvih v satelitskih državah. Vsako veleposlaništvo ima določeno število agentov tajne policije. Tako je npr. tisoč sodelavcev sovjetskega veleposlanika v Pragi Matsekoviča več kot dovolj za popolno nadzorstvo.

Prebivalstvo vzhodne Evrope se torej ne moti, če zatrjuje, da živi v največjem zaporu na svetu. Z Zahodom nimajo nobenih stikov. Vsa pošta je pod nadzorstvom. Tisti, ki dobijo dovoljenje za izselitev, v največ primerih ne morejo vzeti s sabo družin.

Leta 1975 je bil v Helsinkih podpisan sporazum, s katerim so se tudi komunisti obvezali, da bodo dopustili bolj svobodno kroženje informacij v njih deželah in da bodo olajšali potovanja na Zahod. To je vzbudilo po vzhodnoevrop-

skih deželah določene upe. Nad sto tisoč Nemcev je vložilo prošnje za izselitev. Na Poljskem je 59 uglednih profesorjev, znanstvenikov in pisateljev podpisalo listino, v kateri so terjali svobodo vere, dela, besede in izobraževanja. Celó na Češkoslovaškem, kjer je policija najostrejša, je tristo znanstvenikov in nekdanjih politikov podpisalo izjavo, znano *Listino 77*, z zahtevo po spoštovanju državljskih pravic.

Vse to pa ni spremenilo trde resničnosti v vazalnih državah Moskve. Listina iz Helsinkov je ostala v glavnem mrtev papir in Moskva je na drugi konferenci v Beogradu preprečila, da bi bile v sklepni listini imenovane človekove pravice. Žalostna stvarnost, ki kaže na to, da bodo tri velike palače v Moskvi tudi v prihodnje metale svojo morečo senco na ljudi vzhodne Evrope.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 1. marca 1979, str. 1.

Šahovski velemojster veruje

Pred nedavnim je sodelavec hrvatskega lista *Veritas* objavil daljši pogovor s šahovskim velemojstrom Viktorjem Korčnojem, ki se je bojeval s prvakom Karpovom za naslov svetovnega prvaka. Pri razgovoru je prišlo tudi do vprašanja o naključjih in o previdnosti, ki vodi ljudi.

„Vi mislite gotovo na versko, božjo previdnost,“ je dejal Korčnoj. „Jaz verujem vanjo, da smo si na čistem s tem. To je nekaj stvarnega, dokazanega, in sicer v smislu pomoči vsem, ki so je potrebni. To je nekakšna luč za nas vse.“

„Vi torej verujete v Boga?“

„V najsplošnejšem pomenu vsekakor da. Seveda je to tako široko in obsežno vprašanje, da ga je nemogoče razložiti v enem samem takem pogovoru. Verujem, ker sem bil tako vzgojen. Pa tudi zato, ker sem kasneje spoznal, da je to prava pot za vsakega človeka. Tudi normalna pot. Zelo težko je biti

sam, čeprav je nespametno verovati samo zaradi tega, da bi imel neko tolažbo. Vera, Bog, to niso človeške utehe, to je vprašanje slehernega dneva. Živeti po božji volji pomeni živeti z nekom in za nekoga. To zahteva stalne odločitve in kompromisa, ker je pač svet tako ustvarjen.“

„Ali tudi drugi šahisti tako mislijo?“

„Redki so, ki ne mislijo tako. Vendar o tem nočejo ali ne smejo govoriti. Mnogi gredo pred turnirjem molit ali pa naredijo kako zaobljubo.“

„Kaj bi radi povedali vernim bralcem našega lista?“

„Pazijo naj tudi na to, kaj hočejo, ne le na to, kaj delajo. Bog je z nami, če imamo dober, čist namen v srcu. Biti moramo iskreni, čisti otroci. To je danes težko, vendar si moramo za to prizadevati. Vsem želim, da bi bili še enkrat in dolgo taki otroci.“

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradne prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overovim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● MESARSKÉ POMOČNIKE iščem. Stanovanje in hrana v hiši. Sobota je prosta. Plača po dogovoru. — Točna pojasnila dá: Vincenc Draksler GmbH., Robert-Bosch-Str. 7, D-8058 Erding/Obb., tel. 08122/3400.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vinco Levstik.

● Dragi rojak! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-44 5 62. Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● VEČJO HIŠO z vrtom 2600 m², sončna lega, v Krškem (Poljšce), primerno zlasti za obrtnike ali vrtnarstvo, ugodno prodam. — Informacije po telefonu popoldan na št. 061/262-305 Ljubljana, ali pisмено na naslov: Alojz Ribič, Cerkniška ulica 11, YU-61000 Ljubljana, Jugoslavija.

● HIŠO OB MORJU v Umagu, zgrajeno do 3. faze, ugodno prodam. — Pojasnila dobite pri: Mihael Čepin, Am Rath 45, D-4047 Dormagen 2, BRD.

● Enostanovanjsko HIŠO z okoli 70 m² poslovnih prostorov in lepim vrtom v središču Bistrice ob Sotli, blizu Kumrovca, ugodno prodamo. Primerno tudi za gostilničarja ali obrtnika. — Cenjene ponudbe na naslov: Nada Fürst, YU-63240 Šmarje pri Jelšah št. 79, Jugoslavija.

● STANOVANJSKO HIŠO, enonastropno, novo, z manjšim gospodarskim poslopljem, primerno tudi za vsako obrt, ugodno prodam. Hiša stoji ob glavni cesti med Mariborom in Ptujem. — Obrnite se na: Stanko Saganin, Rošnja 32, YU-62205 Starše pri Mariboru, Jugoslavija, ali na: Janko Kozoderc, Steinbeisweg 30, D-7170 Schwäbisch Hall, BRD.

● ENODRUŽINSKO HIŠO, novo, centralno ogrevano, z delavnico in urejeno okolico pri Murski Soboti ugodno prodam. — Telefonska pojasnila dobite lahko: München, Nemčija, tel. 089/70 43 02 zvečer od 18. do 19. ure, ali: Jugoslavija tel. 062/77 18 40.

● NOVEJŠO HIŠO, moderno urejeno, na Štajerskem, prodam zdomcem. Zaradi bolezni bo ugodna cena. — Prodajo posreduje: R. Šauperl, Ipavčeva 20, YU-62000 Maribor, Jugoslavija.

● NEDOGRAJENO HIŠO, enodružinsko, v Rošnji blizu Maribora, ugodno prodam za DM. Površina z dvoriščem, vrtom in njivo je 12 arov. — Informacije daje: Franc Belina, Pirnatova 15, YU-62000 Maribor, Jugoslavija.

● GRADBENO PARCELO v velikosti 997 m², 1 km od Novega grada ugodno prodam. — Za pojasnila se obrnite na: Milan Suhadolnik, Brunnenstr. 18, D-7052 Schwaikheim, BRD; telefon št. 07195 / 53 4 73.

● ENODRUŽINSKO HIŠO z velikim vrtom in gospodarskim poslopljem v Mariboru, takoj vseljivo, primerno tudi za obrt, prodam. Cena po dogovoru. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete poštno pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 5)

● PARCELO, veliko 23 arov, z dovozno potjo in elektriko, ob gozdu s pogledom na Rog na Dolenjskem prodam za 30.000 Din. — Za pojasnila se obrnite na: Marija Senica, Ulica 28. maja št. 71, YU-61000 Ljubljana, Jugoslavija.

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslavlani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

rezervirano za smeh

Ko je igralec prvič zaigral na odru svojo neznatno vlogo, je ves ponosen vprašal svoje dekletke: „No, ali sem bil dober?“

„Nisem te slišala, ker sem prav takrat, ko si ti povedal svoje besede, kihnila.“

Znana igralec in igralka se za kulisami spreta. Vse mogoče očitke si zmečeta v obraz. Igralki je že preveč in reče: „Pomislite, prosim, da imate pred seboj damo!“

„Milostljiva, znal bom vašo skrivnost ohraniti zase.“

„Vaša žena je po mojih navodilih v šestih mesecih shujšala za pol svoje teže. Koliko časa naj jo še zdravim?“

„Še šest mesecev.“

Iz norišnice skušata ulti pacienta, ki jima manjka le malo do ozdravljenja. Ko se plazi prvi ob zidu, zasliši paznik šum: „Stoj, kdo je tam?“

„Mijavi!“ odgovori pacient in paznik ne preiskuje več.

Potem se splazi ob zid drugi pacient. Tudi tega paznik sliši: „Stoj, kdo je tam?“

Ta odgovori: „Še en maček.“

Na obeh straneh berlinskega zidu so se igrali otroci. Pa je začela klicati ena skupina drugi.

Zahodni: „Mi imamo pa banane, vi jih pa nimate.“

Vzhodni: „Mi imamo pa komuni-zem, vi ga pa nimate.“

Zahodni: „Tudi mi ga bomo kmalu imeli.“

Vzhodni: „Potem pa tudi vi ne boste imeli banan.“

Soseda mali Metki: „No, Metka, povej, koga imaš rajši: Petrčka ali Pavelčka!“

Metka: „Ne bom povedala, ker bi bil potem Pavelček hud.“

„Ali je tudi pri vas doma kdaj napeto ozračje?“

„O, tudi! Zadnji čas prime žena celó psa za rep, da bi ob mojem prihodu domov ne mahal z njim.“

Jože se baha, da z zavezanimi očmi takoj spozna vsako pijačo. Tone ga hoče brž preizkusiti: zaveže mu oči in mu da v roke kozarec z neznano tekočino.

Jože pokusi in takoj izpljune:

„Bencin!“

„Točno. Katere znamke?“

Filmska igralka stoji pred sodnikom za ločitve.

„Ali imate veljavne dokaze o nezvestobi svojega moža?“

„Seveda, saj je sam javno izjavil, da ni on oče mojega sina.“

„Ljubica,“ pravi borzijanec zaročenki, „moram ti povedati žalostno novico, da sem zaradi današnjega padca tečaja na borzi postal berač.“

„Nič zato, moja ljubezen do tebe je tako močna, da bo tudi ločitev od tebe prenesla.“

Škot ženi: „Najina hčerka že ves dan liže bonbon.“

„Ja, in?“

„Kaj bi ji ne odvila celofan?“

V Moskvi je prišel na policijo neki občan in izjavil, da so mu ukradli papagaja.

„In zaradi takšne malenkosti prihajate k nam?“

„Ja, prosim, papagaja nočem na-

zaj. Hotel sem le povedati, da sem jaz povsem drugačnega političnega prepričanja kot on.“

Petrič gre s svojo ženo v veleblagovnico. V vrvežu sta drug drugega izgubila. Petrič gre k vhodu in pove uslužbenki pri informacijah: „Pravkar sem izgubil svojo ženo.“

„Tretje nadstropje levo so žalne obleke.“

„Ali si sedaj poročen?“

„Sem, zelo srečno.“

„S Tatjano?“

„Ne, z njo sem bil le zaročen. Ko sem zvedel, da izda za šiviljo vsako leto célo premoženje, sem za-roko razdril.“

„In s katero si poročen?“

„Z njeno šiviljo.“

yu-smeh

VSEVPREK SE HVALIJO, DA DELAJO Z GLAVO. ALI JE TOREJ ZAVOLJO TEGA TOLIKO PRAZNIH SKLEPOV?

Sama kost in koža ga je, kot da bi se hranil s samimi občinskimi obljubami.

ŠEF KANDIDATU: „K DIPLOMI MORATE PRILOŽITI ŠE RENTGENSKI POSNETEK HRBTENICE, DA BOMO VIDELI, ČE JO ZNATE UPOGIBATI.“

Davkarije vse bolj težko zasledujejo neupravičeno bogate tudi zato, ker bogati vozijo zelo hitre avtomobile.

NE MOREM REČI NEKOMU TOVARIŠ, ČE IMA VILO, POČITNIŠKO HIŠICO, JAHTO IN LIMUZINO. MOJI TOVARIŠI NIMAJO NIČESAR.

Po Pavlihu.

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9 (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck (Tel. 0522 - 22 9 59)

Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Zagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad. Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen.

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-

Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-

785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

Ivan Ifko, 43 Essen-Alteneßen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76

ali 64 11 72).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen, Belgie.

SVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

SVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).